

SLOVENSKI NAROD.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

»Med pravimi prijateljicami ne sme biti nikahkih skrivnosti,« je dejala Dora energično in v njenih očeh je zasvetil vesel blesk. »Seveda, če dobro preudarim, nimam ničesar posebnega povedati. Moj oče je bil stari in zelo češčen vseučiliški profesor v Cambridgeu. Oženil se je pozno in — Dori so solze stopile na oči — svojemateri sploh nisem spoznala, kajti umrla je na dan mojega rojstva. Očetu je bilo v začetku malo prav, da je dobil deklico; želel si je dečka; pozneje pa se je s svojo usodo in z mojo eksistenco sprijaznil in si šel v največjo dolžnost, da na prvi iz mene omikano damo. Zdrav-

Celo prebivalstvo ob obali Adrije, ki je mnogo trpelo, ve dandanašnji, da se bojujemo v glavnem za to, da bo tako trpljenje v bodočnosti nemogoče. Topografska inferiornost Italije v Jadranskem morju se more ozdraviti le potom zmagonosne vojne. Italija more pač pristopiti, da se pojavljajo tudi drugi narodi v Jadranskem morju, mora pa se držati tega, da bo imela Italija radi svojega teritorija, svojih interesov in radi svoje prevladajoče kulture v Jadranskem morju civilno hegemonijo. Ministrski predsednik je govoril potem o dobavnih sleparijah, o vojnih pokojnikih in o bodočem gospodarstvu, ki je pogojeno od dosege zmage, ki edina daje svobodo določevanja. Končno je Salandra zastopal demokracijo notranjo politiko in izvajanje cenzure, pri čemer je ob razburjenih protestih socialistov naznanil, da bo celo popolnoma zadušil liste, ako bodo poskušali iz interesa jemati moč ljudski šoli in napravljati žrtve vojne še mučnejše. Ljudska duša ne soglaša s socialisti.

Salandrov govor je poslušala zbornica s spreminjajočo se pozornostjo in brez znakov odobravanja.

Povodom sledečega utemeljevanja raznih resolucij, izmed katerih eno so podali nacionalisti, pa so jo kmalu odtegnili, ki je zastopala potrebo, da se mora poleg Trsta in Reke osvojiti tudi Split, je socialist Mazzoni zasmehoval cenzuro in kult d' Annunzijeve, nakar je začel reformni socialist Cicotti svoj lirski govor o narodu, domovini, kulturi, disciplini, meščanski hrabrosti itd., da bi spravil zbornico v boljše razpoloženje. Po patriotičnem govoru poslanca Bosellija, je Salandra izjavil, da sprejme Cicotti-Bosellijevo resolucijo, ki odobrava izjave vlade in smatra zaupanje zbornice, izrečeno domovini, njenemu kabinetu pa le v toliko, kolikor je pripravljen nadaljevati vojno do končne zmage.

Prejšnji zunanji minister Cappelli je izjavil, da bi ne smelo biti vojne, ker pa se ne more zločiti duha kontinuitete vlade, se mu zdi bolje, da se vzdrži glasovanja.

Socialist Turati izjavi na kratko, da bodo socialisti glasovali proti kabinetu, ker je hotel imeti vojno in ker treba zavreči z glasovanjem ljudstva ali parlamenta zlagano narodno edinstvo, pa tudi zato, ker ta kabinet zasluži celo od prijateljev vojne ne enkrat, ampak desetkrat izjavo nezaupanja.

Končno se je vršilo glasovanje po imenih. 405 poslancev je glasovalo za Cicotti-Bosellijevo resolucijo, proti 48. Med zadnjimi je bil tudi radikalec Chiaraviglio, zet Giolittijev. Vzdržali so se glasovanja med drugim Cappelli, Enrico Ferri in državni podtajnik prejšnjega ministrstva Falconi.

Zaupanje Salandrovemu kabinetu.

»Popolo d' Italia« pravi, da ako bi hotela zbornica presoati politično držanje kabineta, bi ne izrekla za-

nik pravijo, da si je moj oče samo s svojo trdno voljo podaljšal življenje za dobre tri mesece. Zdravniki niso mogli verjeti, da bi še toliko časa živel. Toda moj oče je hotel doživeti trenutek, ko napravim svoje izkušnje na vseučilišču in šele ko je izvedel, da sem jih prebila vse z odliko, je mirno umrl. Zapustil mi je dvesto funtov, češ, da si s svojim znanjem in s tem denarjem že pomorem do primernega kruha. Za učiteljico nisem hotela iti, ker je to trudapoln in nevaležer. Stan in tako sem porabila očetovo zapuščino, da sem študirala dalje in dosegla doktorat. Toda pacientov nisem mogla dobiti; nihče ni verjel, da kaj znam, in ker nisem mogla čakati, da ljudje izgube svojo nezaupnost, sem si poiskala drugačnega zaslužka. Bila sem telegrafistinja in telefonistinja in pisala sem tudi za časopise. Pravzaprav mi častniški poklic še najbolj ugaia, toda laz sem nestalnega značaja in iščem vedno kaj novega. Še vedno nisem našla svojega pravega poklica. Ko sem čitala v časopisu oglasvašega sopraga, da išče za svojo družino živahno družabnico z medicinskim znanjem, sem takoj odločila pero in prišla sem.

»Unam, da se tega ne kesate.«

»Nikakor ne! Samo ...«

(Dalje prihodnj.)

upanja Salandrovemu kabinetu. »Corriere della sera« pa pravi, da ni mogel Salandra o močeh in zunanjih ozirih Italije povedati nič onega, na kar se je upalo in glasovanje zaupanja bo samo akt nade in izraza narodne solidarnosti in energije.

Podrobnosti iz italijanske zbornice.

»Avanti« pravi, da je bil Salandrov govor jako nesrečen. Zaman se je trudil, doseči efekt, ne le da se mu ni ploskalo, na nekaterih klopih se je čulo celo mrmranje, na drugih so se pogovarjali poslanci med seboj. Poslanec Tasca je ploskal, češ, da mu bodo sledili tudi drugi, pa se je blamiral. Večina zbornice je hotela z izrazom zaupanja resno posvariti Salandra, ki si je pridobil sovražnike celo v vrstah najhujših vojnih hujšakačev.

Salandra je imenoval ministra Barzilaja za gerenta ultrademokracijske politike ministrstva. Barzilaj je sprejel to vlogo. Zbornica je sprejela to na znanje z živahno veselostjo. — Mazzoni je rekel: Sedaj vsaj vemo, kateri portfelj ima Barzilaj, namreč portfelj odgovornosti za upravo. — Zbornica je po večini odobrvala besede govornikov. Ko je Mazzoni napadel d' Annunzia radi drugega patriotičnega izleta v Genovo, je odobrvala to vsa zbornica, kar je zvenelo kot moralna eksekucija pesnika.

Epizode iz bojev pri Sapanovu.

Iz raznih poročil:

S težkimi topovi, s kakršnimi se sicer osvaja trdnjave, so Italijani na nekem mestu popolnoma razstrelili prvo črto. To je bilo na hribu Sv. Mihaela. Neki četovodja je bil ostal nepoškodovan na svojem opazovališču. Videl je, kako dva italijanska častnika s palico gonita četico infanteristov, da bi zasedli udrti del jarka. Ali nič ni pomagal klic »Avanti!«, nič »Savoja!«, nič ni pomagalo zmerjanje in naganjanje. Četovodja je razmišljal, kaj naj stori? Telefonska žica, ki je vodila do lastne bližnje pozicije, je bila na tisoče koscev raztrgana od strelske toče; ako bi tekel nazaj, klicati svoj oddelek, uderejo tačas vendar Italijani v prazno razvalino jarka. Ni več dalje razmišljal. Pogum. Skočil je par korakov naprej, udaril s puškinim kopitom v vsej naglici oficirja, ga pobil na tla in prebel drugega. In kaj so storili infanteristi? Ali so morda maščevali smrt svojih voditeljev? Malo so se preplašili, potem pa so zaklicali: Bravo, bravo! Te može so vjeli in kako so bili veseli ti vjetniki. Judež škarijot ...

Naše drage pokojne, ki so padli ponoči, smo bili pokopali. Še so nam segale v srce lepe besede duhovnika in poveljnika ob svežih grobovih, kar pridejo poročila letalcev, iz katerih je bilo razvidno, da pripravljajo Italijani nov napad. Vse hiti k orožju, pozicije so zasedene. Naša artiljerija prične s svojim ognjenim plesom. Opazovalec v priveznem zrakoplovu je opazil kolone, ki hočejo prodirati po pobočju navzgor severo - vzhodno. Grmi iz neštevilnih topov, vsi glasovi so zastopani, od tenorja do renčnega basa. Dvigajo se oblaki prahu, skale pokajo, drobci skal lete po zraku, pojoče in žvižgajoče, vsak kvadratni meter je posut s strel in drobci. Pekel. Cele lavine skalovja se drobje po pobočju, nesoč smrt sovražniku ... Bolj v ozadju, v strelskem jarku rezerve, slonita dva častnika in gledata skozi daljnogled, da bi videla na pobočju. Nič se ne vidi, reče stotnik, previdno prodirajo. Hudo bo danes, reče nadporočnik in in ... jaz padem danes. Ne bodi nesposame! je bil stotnikov odgovor. Letalci so plavali ravno nad Podsenico, znamenje, da hočejo Italijani napasti s severo - vzhodne strani. Prišel se je že ljut boj. Cele mase so prodrle skozi gozdič, pokajo strojne puške, infanterijske, smrt žanje. Prihajajo v trumah vedno bližje. Na levi in desni padajo tovariši. Nastalo vrzel izpopolni rezerva. Moštvo pograhi za ročne granate, odločni so naši borilci, pogumni, neustrašni, tu stojimo, tu umirjemo. Premoče se bliža, »Avanti!« - klicev brez konca in kraja. Boj valovi. Prve vrste Italijanov omahujejo, zbežali bi radi, ali tega ne trpe za njimi stoječi berzaljeri. Njihova peresa na klobuku vihrajo, divji bojni klic »Savoja!« se čuje že prav blizu. Predrejo žične ovire in prične se boj moža proti možu, prsi ob prsi. Rezerva napade sovražnika z boka. Siloviti sunek odloči. Zlomljena je moč sovražnika. Oni nadporočnik, ki je napovedoval, da pade, je poveljeval rezervi. Stotnik mu je čestital, nadporočnik se je zahvalil, nasmešnil, pa zopet izrekel slutnjo, da pade še isti dan ... Povedal je, da je imel lepe sanje. Svojo ženo je videl v sanjah. Približala se mu je,

svojo lepo glavico je pritisnila na njegove prsi, kar nakrat bolesten vzkliz, odskoči, ker v svojih rokah je imela truplo. Stotnik je zmajal resno z glavo ... Štirikrat še so jurili Italijani z največjo ljutostjo. Rezultat vedno isti. Polje pred pozicijo polno trupel. Prišel je peti juriš. Strašni spopadi, bajoneti, kopita,

Naše čete se bližajo Peči.

NAŠE ČETE SO PORAZILE ČRNOGORCE V PEŠTERI TER SE BLIŽAJO PEČI.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Naše čete so prodrle sedaj na črnogorsko ozemlje tudi zapadno in jugo - zapadno Novega Pazarija in ob cesti iz Mitrovice v Peč. V kraškem ozemlju Peštere smo vrgli črnogorske sprednje čete na njihovo glavno pozicijo nazaj.

Vzhodno Peči smo porazili srbsko zadnjo četo. Naši prvi voji se bližajo mestu.

Število v včerajšnjih bojih vjetih sovražnikov presega 2100 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 6. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan dne 6. decembra.

Balkansko bojišče.

Južno Sijenice in severo-vzhodno Peči smo vrgli srbske in črnogorske oddelke nazaj.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 4. decembra. (Kor. urad.) Uradno poročilo o operacijah dne 3. decembra: Po razbitju Srbov dne 29. novembra pri Prizrenu, se umikajo razbiti srbske armade proti Djakovu in ob Belem Drinu proti Debru in Skadru. Naše čete so jih zasledovale v obeh navedenih smereh. Dne 3. decembra je naša vzdolž Belega Drina zasledujoča kolona ustavila Srbe na neki poziciji na levem bregu Ljume, jih energično napadla, razpršila in prisilila k umiku, ki se je razvil v divji beg. Tu so pustili Srbi v naših rokah 100 poljskih topov in havbic, 200 avtomobilov, ogromno množino vojnega materiala, 150 trenskih voz in take množine obleke in opreme, da je ž njimi zastavljena cesta ob Belem Drinu do Kule Ljume. V smeri na Djakovo so se srbsko-črnogorske čete, čim so se pojavile naše čete, umaknile, izpraznile Djakovo ter pustile ležati 6 havbic. Naša kavalerija zasleduje proti Djakovu. Vjetniki pripovedujejo, da so morali srbski vojaki nositi kralja Petra na nosilnicah, ker ob reki Drinu, zapadno Kule Ljume, celo s konji ni mogče marširati.

ČRNOGORSKO URADNO POROČILO.

3. decembra. Zavrnili smo ljute sovražne napade na naše pozicije ob Čeholinu in pri Plevlju na vseh točkah.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

London, 6. novembra. (Kor. u.) Reuter. Uradno se poroča o solunski ekspediciji. Krajevni boji so bili 3. t. m. zelo ljuti, zlasti v smeri Kosturina, kjer smo odbili bolgarski napad. Poskuse Bolgarov prekoračiti Črno, je preprečil ogenj naše artiljerije in infanterije.

Naše čete na albanski meji.

Iz vojnega častniškega stana poročajo: Čete generala von Kövessa, ki operirajo v smeri Belopolje-Rožaj-Peč, se nahajajo na celi črti na črnogorskem ozemlju. Mesto Peč se nahaja pred padcem, Bolgari so zasedli Djakovo. S tem se nahajajo glavni dohodi v Albanijo v naših rokah in zavezniške čete bodo mogle nadaljevati svojo pot na jadransko obal.

Neutrlna sodba o strategiji naših vojskovođij.

Povodom zaključenja vojne proti Srbiji piše danska oficijozna »Politiken«: Komaj dva meseca je trajala srbska vojna. Dne 6. oktobra so izsilile centralne armade prehode čez reke in od takrat so pokazali njihovi vojni stroji krvavo precizijo strategije, kakoršno je dokazal kot prvi Napoleon, in jo pozneje razvil do kolosalnosti Moltke. Moltkejevi učenci izvajajo sedaj to strategijo na prostori in v razmerah, s katerimi primerljana je bitka pri Sedanu le mala praska.

noži, pesti, zobje, vse deluje. Strahovito borenje. Padajo junaki — padel je tudi nadporočnik. Solze tečejo po obrazih njegovih tovarišev, gori na severu pa sedi v udobni sobi z bolesitjo na licih krasna mlada žena, gleda in gleda sliko v svojih rokah, poljubi jo: da bi ti Bog ohranil življenje!

Djakova od Bolgarov zasedena.

»Berliner Tageblatt« poroča 5. decembra: Včeraj so Bolgari zasedli Djakovo. Srbi mesta niso branili. Zmagovalci so ugrabili velik plen. Srbske čete se umikajo po skrajno slabi cesti proti zapadu.

Pri Bitolju so Bolgari razorožili 6000 Srbov.

Berolinski listi javljajo: Reuter poroča iz Aten: Bitolj se je moral predati, ker so Bolgari obkolili mesto tudi od jugozapada sem. One srbske oddelke, ki naj bi se bili umaknili na Vodeno na grškem ozemlju, so Bolgari vjeli. Dosedaj so baje Bolgari razorožili pri Bitolju 6000 Srbov. Fronta bolgarskih čet zavzema polagoma vedno bolj obliko klešč, v katerih se nahajajo francosko-angleške čete med Vardarijem in Strumico. Reuter napoveduje, da se bodo entente čete umaknile proti jugu.

Ojačenje francoske fronte v Makedoniji.

Atene, 5. decembra. (Kor. ur.) Reuter. Iz francoskega vira se poroča, da se cela frontna črta od Črne do Krivolake utrjuje. Utrdili bodo tudi pozicije vzhodno Vardaria, da razširijo ozemlje, ki služi obrambi železnice.

Angleška tolažbe za kralja Petra.

Iz Londona poročajo: Angleška vlada je poslala posebno misijo, ki naj kralju Petru izroči zagotovilo angleškega kralja, da bo Srbija zopet oživila. Preko Amsterdama poročajo, da je kralj Peter popolnoma potrten, da pripisuje vso krivdo na katastrofi Rusiji in da se bo preselil v Pariz.

Srbske čete na drugih bojiščih.

»Temps« javlja iz Petrograda: Srbska armada se bo borila sedaj na drugem bojišču za interese zaveznikov. Srbi so svoje topove, katerih niso mogli vzeti seboj, napravili nerabne.

Italijani v Valoni.

Berolin, 4. decembra. »Vossische Zeitung« poroča, da je Italija izkrcala v Valoni mnogo svojih čet.

Pariz, 5. decembra. Kakor poroča turinski posebni poročevalec »Petit Parisien« so se izkrcale v Albanijo za enkrat tehnične čete, ki zboljšujejo poto in grade ceste v notranjost dežele. Napravile bodo zvezzo s srbsko armado, ki se umika deloma na Debar, deloma proti obali.

Grška in četverozveza.

ODGOVOR ČETVEROZVEZE NA GRŠKO NOTO.

Köln, 6. decembra. (Kor. urad.) »Kölnische Ztg.« poroča iz Aten 4. t. m.: Včeraj izročena nota četverozveze je napravila konec pendetnemu stanju. Nota priznava nevtrlnost Grške tudi znaneprej ter zahteva le nekatere za varnost in prosto gibanje četverozveznih čet v Makedoniji neobhodnih ukrepov. Nota posebno podčrtava obljubo, da bo četverozveza povrnila Grški vse rabljene pokrajine in vso škodo. Ako Grška na te zahteve pristane, bodo razni prisilni ukrepi takoj preklicani. O podrobnostih potrebnih vojaških ukrepov, ki jih zahteva ententa, naj se takoj prične pogajanja. Grška vlada bo najbrž še danes odgovorila.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Angleški in francoski poslanik sta včeraj obiskala ministrskega predsednika Skuludisa. Razgovor je trajal čez eno uro. Namen obiska je bil, naznaniti odgovor četverozveze, ki je spisan v pomirljivem tonu.

Grška in Nemčija.

Köln, 5. decembra. (Kor. urad.) »Kölnische Ztg.« poroča 5. t. m. iz Aten: Poročilo nekaterih listov, da je Grška zahtevala od Nemčije garancij, da nemške in avstro-ogrške čete ne bodo prodrle na grško ozemlje, tudi če bi postal Solun eminentno oporišče Francozov in Angležev, se od merodajne strani označuje kot izmišljotina. Take garancije ni Grška niti zahtevala, niti je ni dobila.

Grška je zaprla mejo proti Albaniji.

Iz Budimpešte poročajo: Grške utrdbе ob grško-albanski meji so

dogotovljene. Meja je popolnoma zaprta.

Romunske priprave.

Iz Bukarešte javljajo: Romunska vlada je rekvirirala vse v romunskih pristaniščih se nahajajoče parnike, ladje in čolne. Izvzeti pa so parniki, ki služijo eksportu romunskega žita.

Romunija ne pripusti ruskih transportov po Donavi.

Preko Kopenhagena poročajo: Romunska vlada je v Petrogradu sporočila, da je trdno odločena ostati nevtrlna in da radi tega ne more pripustiti ruskih vojaških transportov po Donavi.

Ruske priprave ob romunski meji.

Rusija je zaprla obmejno postajo Ungheni za osební in tovarni promet z Romunijo, baje radi velikih vojaških transportov v Besarabiji. Ob Donavi pri Tulči gradijo Rusi velika skladišča za vojni material. Donavsko pristanišče Reni je za privatni promet zaprto. Novejša poročila pravijo, da je za vrhovnega poveljnika vseh ruskih armad v orijentu imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Ruske čete v Besarabiji.

»Seara« priobčuje mnenje romunskih vladnih krogov o koncentraciji ruskih čet v Besarabiji, ki da je imela dva namena. Prvi namen je bil, ustrašiti Romunsko in jo prisiliti, da se pridruži Rusom; drugi namen je bil, potegniti bolgarske čete s srbskega bojišča. Vse je bil izrodek domišljije ruskega zunanjega ministra Sazonova, ki je morda mislil, da bo vest o koncentracijah ruskih čet romunski narod razburila, kar bi moglo zopet prisiliti vlado Bratiana, da bi opustila nevtrlnost. Na Romunskem pa so verjeli samo naivni ljudje na zbiranje ruskih čet. Preudarni so bili mirni. Vedeli so, da Rusija ne more priti. Danes dvomijo celo, da je bil car v Reniju. Morda je bil načrt za pohod izdelan, piše list, toda izvedljiv ni bil. Zopet je doživel Sazonov noraz, saj je Romunska vedela, da Rusija v sedanjih okolištinah ni dosti močna, da bi prisilila Romunsko, poseči v vojno. Na oslabljenja Rusije se je njegov namen razbil. Zato tudi ni potegnila Rusija bolgarskih čet s srbskega bojišča in več kot verjetno je, da se to tudi v bodoče ne bo zgodilo.

SEVERNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA RUSKI FRONTI.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer fml.

ODBITI RUSKI NAPAD ZAPADNO RIGE.

Berolin, 6. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 6. decembra.

Vzhodno bojišče.

Ob zori se je včeraj razbil ruski napad z velikimi izgubami pred našo črto jugo - zapadno Babidskega jezera zapadno Rige. Od ruskega artiljerijskega ognja z morja sem zadeto nemško letalo smo spravili na kurlandski obali pri Markgrafen s posadko vred na varno.

Vrhovno armadno vodstvo.

Letnik 1917. v Rusiji.

Petrograd, 6. decembra. (K. ur.) Poročilo petrogradske brzojavne agenture: Vsled carjevega ukaza je bil vpoklic letnika 1917. za prihodnje leto sprejet.

Iz Varšave.

»Nowa Reforma« poroča iz Varšave, da se je tamošnja mestna uprava obvezala, plačati nemški vojaški upravi 250.000 mark na mesec, da se ohrani nemška garnizija.

Mesto Varšava namerava najeti posojilo 25 milijonov kron. Pogajanja se vrše s holandskimi bankami.

Iz Varšave poročajo, da so dospeli tja vojaški atašeji Argentinije, Brazilije, Čila, Peruja, Romunske, Švedske, Španske in Zedinjenih držav.

Število slušateljev na varšavskem vseučilišču presega že 1000.

Da je življenje v Varšavi tudi sedaj še neverjetno poceni, dokazuje jedilni list ene prvih varšavskih restavracij: Ledvena pečenka 1 Mk, dunajski zrezek 1 Mk, telečja pečenka 1 Mk, omleta z ananas 65 Pf, kompot 50 Pf. itd.

Rusija in Poljska.

Knez Trubeckoj pravi v »Ehopolu«, da so interesi ruskega naroda

zvezani z interesi Poljske. Od posesti Poljske je odvisna moč Rusije. Izguba Poljske bi bil začetek razpada Rusije, ker bi odpadle tudi baltiške provincije, Litvinska, Bela Rusija in deli obali Črnega morja. Zato ne sme zamuditi Rusija ničesar, da reši Poljsko za Rusijo.

ZAPADNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA ZAPADNI FRONTI.

Berolin, 6. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan dne 6. decembra.

Zapadno bojišče.

Na raznih točkah fronte so se vršili boji artiljerije, z minami in ročnimi granatami. V okolici Bapaume smo sestrelili 2 angleška aeroplana v zračnem boju. Piloti so mrtvi. Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

3. decembra popoldne. Noč je potekla brez dogodkov. Poročati ni ničesar.

3. decembra zvečer. Na nekaterih točkah fronte artiljerijsko delovanje. V Belgiji južno od Sombarcyda smo zopet zasedli neko malo postojanko, ki so nam jo preteklo noč v nenadnem napadu vzeli. Med Sommo in Oiso severno in zapadno od Faya boj z minami. Naša artiljerija je razdejala varnostne gradbe in neko skladišče živil severno od Lancourta. V gozdu pri Apremontu boj z ročnimi granatami. V Vogezih je povzročilo kratko obstreljevanje Thana, ki je je ogenj naših baterij zadržal, le malo škode.

Belgijsko poročilo.

3. decembra. Kljub oviram vsled slabega vremena, je naša artiljerija opetovano preprečila nemška dela, ter je storila, da so sovražne, le malo delujoče baterije, ki so obstreljevale cesto Pypagaele-Reniche, utihlele.

Nemška ofenziva na zapadu?

Iz Pariza poročajo: »L' Intransigeant« piše: Na celi zapadni fronti se vrše že nekaj časa artiljerijski boji, zlasti v Champagni, ob Sommi in Oisi. Domneva se, da se pripravljajo Nemci zopet na veliko ofenzivo.

General Foch.

Glasom pariških poročil general Foch ne bo dobil činovnega razreda, pač pa bo prevzel funkcije generalnega inspektorja francoske armade na zapadni fronti. Na ta način naj se razbremenijo general Joffre, ki se zaradi prepogostih službenih potovanj ni mogel popolnoma posvetiti svoji strateški glavni nalogi.

Francosko - angleški vojni svet v Calaisu.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) Reuter. Uradno se poroča: Ministrski predsednik Asquith, lord Kitchener in prvi lord admiraltete Balfour v spremstvu vojaških in mornariških svetovalcev so konferirali danes v Calaisu s francoskim ministrskim predsednikom Briandom, vojnim ministrom Gallienijem in mornariškim ministrom Lapazejem ter se zvečer vrnili na Angleško.

Pariz, 5. decembra. (Kor. urad.) O posvetovanju v Calaisu poroča »Agence Havas«, da so se udeležili posvetovanja razen že omenjenih oseb z angleške strani šef generalnega štaba Murray in zastopnik zunanjega urada, s francoske strani pa tudi politični ravnatelj v zunanjem ministrstvu Margerie in šef generalnega štaba Graciani. Razgovor je trajal od pol 2. do 6. zvečer ter zadeval najvažnejša sedaj, pereča vprašanja.

Razširjeni vojni svet.

Prvega četverozveznega vojnega sveta v Parizu so se udeležili: Tittoni, general Porro, polkovnik Sormani in major Albricci. Zadnji je bil svoj čas vojaški ataše na Dunaju.

Novočenje na Angleškem.

Iz Londona: Neki list računa: Anglija šteje 47 milijonov prebivalcev. Največje število moških, ki bi jih bilo mogoče nabrati, bi bilo 4.700.000. Do 5. avgusta 1915 pa so bili nabrani že trije milijoni, torej 64 odstotkov.

Zadnji oklic lorda Derbyja, ki je bil objavljen v petek, pravi, da se morajo zgledati vsi moški od 19. do 40. leta. Če se ne bodo javili prostovoljno, jih bodo po 11. decembru prisilili.

Angleško prisilno posojilo.

Iz Kodanja poročajo: Angleška vlada je sklenila glasom londonske brzojavke »Nationaltidende«, reducirati vse plače ministrov za eno tretjino, da na ta način vsemu narodu da vzgled v varčnosti. Najbrže bo

vlada pozvala tudi vse člane zbornice, da naj se odpovedo tretjini dnevnin, ki znašajo na leto 400 funtov sterlingov.

Kanadsko vojno posojilo.

Kanadska vlada je sklenila zvišati znesek vojnega posojila od 50 na 100 milijonov dolarjev. 50 milijonov je določenih za prvotno določene čete, 50 milijonov pa za državni zakladni urad za nakup municije in saniranje meničnega kurza.

Nemški vjetniki na Francoskem.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Ženeve: Francoska zbornica je sklenila črtati pri naknadnih kreditih 100.000 frankov, da demonstrativno prisili vlado, da ravna z nemškimi vjetniki tako, kakor ravna jo v Nemčiji s francoskimi vjetniki.

Boj na morju.

Podmorski čolni v Sredozemskem morju.

Reuterjev urad poroča iz Marseille: Parnik Ville d' Alger, ki je dospel iz Tunisa, je pripeljal 11 rešenih pomorščakov nekoga potopljenega parnika. Z italijanskim parnikom »Bologna« je dospel sem 16 mož posadke torpediranega italijanskega parnika »Trentino«.

Neka angleška obrežna topničarka je bila v egiptovskih vodah od nemškega podmorskega čolna torpedirana.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 4. decembra. (Kor. ur.) Agence tel. Milli: Glavni stan poroča: Fronta v Iraku: Naše čete so napravile dne 2. decembra 25 km ter še naprej zasledujejo sovražnika, ki se popolnoma razbiti umika. Zasedli smo kraj Bagkale neposredno zapadno od Kutulamara. Tam smo vplenili eno sovražno vlačno ladjo in eno šalupo za 250 ton, natovorjeno z municijo, živili in vojnimi materiali ter vjeli nekaj sovražnikov. Število samo tekom enega tedna vjetih sovražnikov znaša 8 častnikov in 520 mož. Zadnjič od nas vrljenega topničarke »Firkles« je dobila ime po svetniku Selmanu z ozirom na to, da so Angleži v mavzoleju tega svetnika, ki se nahaja v bližini istoimenskega kraja, 6 služabnikov mavzoleja ubili.

Kavkaška fronta: Navadni sovražni ogenj na kopnem in na morju smo obrezuspešili s silnim odgovarjanjem.

Dardanelska fronta: Ena sovražna transportna ladja v Kemiklik Limanu je bila zadeta od granat in se je potopila. Neka torpedovka je zbežala. Pred Ari Burnom smo uničili neko sovražno strojno puško v Kanlisieru. V odseku Sedilbar se je vršil v noči od 2. na 3. decembra silen boj z bombami. Sovražnik je izstrelil veliko število krogel proti našemu centru in levemu krilu. Naša artiljerija je zadela neko sovražno oklopnico, ki je streljala iz Saroškega zaliva v smeri na Kavakopri, s 4 krogli. Oklopnica je ustavila ogenj in odpula. Naša artiljerija je nadalje poglala v beg neko torpedovko, ki se je skušala približati otokom v tem zalivu. Na tej fronti so naši letalci zadnje dni prekašali drug drugega v silajnih vojnih činih. Nekemu vojnemu letalu, ki je je vodil letalski častnik Ali Riza s pilotom Orkanom, se je posrečilo v odseku Sedilbar zbiti neko sovražno letalo. Isto letalo je prisililo z bombami neko sovražno oklopnico, ki je prišla na pomoč neki ob obali ležeči torpedovki, da se je odstranila. Potem je začelo letalo s strojno puško obstreljevati moštvo na oklopnici in na torpedovki ter prisililo neko sovražno letalo, ki je hotelo napasti, k begu. Isto letalo je napadlo dne 2. decembra neki sovražni monitor, ki je obstreljeval naše pozicije ter vidno zadelo, tako da je moral monitor ustaviti ogenj.

Carigrad, 5. decembra. (K. ur.) Glavni stan poroča:

Fronta v Iraku: Porazeni sovražnik se zbira v Kutulamari v prejšnjih pozicijah. Naše čete, ki so se približale Kutulamari 3. decembra na razdaljo dveh ur ter pritiskale na sovražnika s severa in zapada, so prisilile sovraže čete, ki so se nahajale pri Kutulamari na nasprotnem bregu, da so pobegnile na čolne. Med Kutulamari in Bag Kalejem smo vplenili z municijo natovorjen, popolnoma nepoškodovan sovražni čoln. Vjeli smo tudi nekaj sovražnikov. Na reki je videti, kako plava mnogo mrtvih.

Dardanelska fronta. — Anaforta: Naša artiljerija je energično odgovarjala na sovražno obstreljevanje na kopnem in z morja ter je uspešno obstreljevala pozicije sovražne infanterije in artiljerije. —

Ari Burnu: V noči na 4. decembra je streljala neka sovražna torpedovka na več strani. Dne 4. decembra od časa do časa infanterijski boj in boj z ročnimi granatami. Dva sovražna transportna parnika na višini Ari Burnuja sta vsled našega ognja odpula. — Sedil Bar: Dne 4. t. m. sta razdejali dve mini pred našim desnim krilom neko sovražno protimino. Nato je prišla sovražna infanterija živahno streljati na to krilo ter metati mnogo bomb ter končno dve uri brez prenehanja obstreljevala s pomočjo monitorjev, ene oklopne križarke in ene križarke naše pozicije. — Na levem krilu slaboten infanterijski ogenj. Tam je izstrelil sovražnik prav mnogo zračnih torpedov. Naša letala so neprestano uspešno vršila poizvedovalno službo ter napadala. Neko letalo s pilotom poročnikom Hausnom in opazovalcem je napadlo z bombami neki monitor in ga prisililo, da je ustavil ogenj in odpul.

Z drugih front ničesar poročati.

Angleško poročilo o bojih v Mezopotamiji.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) Reuterjevo poročilo. V uradnem komunikatu o bojih v Mezopotamiji se poroča: Kakor je že poročano, je zasedel general Townshend bojišče pri Ktesifonu ter odbil vse protinapade, dokler niso bili spravljani ranjenci in 1600 turških vjetnikov. Nato se je, z ozirom na težke izgube in ker so dospela turška ojačenja, umaknil. Celotne angleške izgube so znašale 4567 mož. V noči 30. novembra se je vršil proti mnogo močnejšemu oddelku boj zadnjih čet. V tem boju smo izgubili kakih 15 mož in dva rečna parnika, ki smo ju morali pustiti vsled sovražnega ognja, prej smo še napravili nerabne topove in stroje. Townshend poroča v svojem poročilu o odločnosti čet in da so se v dobrem redu umaknile. Glasom zadnjih poročil se nahaja general Townshend nekaj milj od Kutulamare, kamor se je ostanek čet umaknil.

Angleški poraz v Mezopotamiji.

Iz Lugana poročajo: Uradno priznanje iz Londona o umikanju angleških čet v Mezopotamiji je napravilo globok vtisk, ker je italijansko časopisje že pred tedni naznanjalo zavzetje Bagdada in velike zmage v Aziji.

Velike priprave Angležev v Egiptu.

Glasom poročil turških listov delajo Angleži velike vojaške priprave za obrambo Egipta. Pri Del e Kebiru, zapadno od Ismailaha, so zgradili utrdbe ter poslali tja 90.000 mož. Nove ang. čete pričakujejo, ker se zdi dosedanja vojna sila še premajhna. Pomisleke vzbujajo notranji položaj v Egiptu. Zaradi zadnjih odkrite zarote v Kairu trajajo aretacije. Od Angležev postavljeni sultan je v svoji palači vjet. Iz strahu pred atentati se ne upa v javnost, in če ne gre drugače, ima s seboj veliko stražo. Opetovano je sultan ponudil angleški vladi svoj odstop, kar pa so v Londonu odklonili ter mu rekli, da mora sedaj še ostati na svojem mestu. Razpokoženje v Egiptu skrbi angleške oblasti, ker te dobro vedo, da je le pomanjkanje organizacije in orožja krivo, da ne izbruhne sovražno gibanje, ki pa bi izbruhnilo, če pridejo Turki.

Iz nevtralnih držav.

Holandska.

Amsterdam, 6. decembra. (K. u.) O aretaciji urednika Schroederja poročajo, da je bila izvršena zaradi članka »Število je polno« v »Telegraafu«. Članek smatrajo za prestopok § 100. holandskega zakonika, ki govori o ogrožanju nevtralnosti. Najvišja kazen je šest let ječe. Članek očita vladi, da preskrbuje vlada pod krinko nevtralnosti s svojo neupravičljivo izvozno politiko Nemčijo z najvažnejšimi predmeti ter da vrši na ta način ne samo na lastni deželi, marveč tudi na vsem človeštvu izdajstvo.

Fordova mirovna ekspedicija.

Novi Jork, 6. decembra. (K. u.) Fordova mirovna ekspedicija se je predvčerajšnjem s parnikom »Oskar II.« odpeljala. V celem se udeleži ekspedicije 140 oseb, med njimi 54 poročevalcev in trije kinooperaterji.

Ameriški podmorski čolni.

Glasom newyorških listov je opozarjal J. Bassett Moore, eden najboljših ameriških poznavalcev mednarodnega prava, v nekem govoru na nevarnost, da bodo morale plačati Zedinjene države veliko odškodnino centralnim državam, ker ameriška vlada ni preprečila, da so se dobavljali aliiranim državam podmorski čolni. Skliceval se je pri tem na primer »Alabance« iz državljanske vojne.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz sestreljene Gorice. Profesor Anton Gnirs, c. kr. deželni konservator za Primorje, si je ogledal Gorico, katero je poznal poprej že dobro iz svojega službovanja tam, službeno in podaje svoje vtiske do večera 2. decembra. Poroča, da je sovražnik napravil mestu strašansko škodo toliko na lastni kolikor na življenju meščanskega prebivalstva. Pregledovanje mestnega središča in cest, ki vodijo od tu proti severu, zapadno in jugu, kaže, da je ni skoro več hiše, ki bi ne bila poškodovana. V dosedanjih poročilih se ni dosti vpoštevale škode na strehah, nastale po izstrelkih manjšega kalibra, ki so v nje vdrl in eksplozirali. Na hišah, ki so bile navidežno nepoškodovane, se vidi razdrte strehe in voda vdira v stanovanja že marsikak teden in uničuje opravila, kjerkoli se vstopi v zupščene notranje prostore. Težke so poškodbe v javni posesti, tako na primer v deželni muzeji v Attensovi poalci, v javnih bibliotekah in arhivih. Skoro popolnoma so uničene vse šole. Poslopja sicer še stojijo, ali notranje prostore in medkrovo so uničile eksplozije ali sledeči požari. Tako je eksplozirala težka granata v naravoslovnih zbirkah višje realke in v kemičnem laboratoriju pod njo. Tu je uničena dragocena zbirka naravoslovnih objektov, med njimi posebne goriske dežele. Nič bolje se ni godilo mestni hiši in okrajnemu glavarstvu, kjer so treščili težki izstrelki, razbili popolnoma veže in druge kroglice so z eksplozijo razdeale dalje notranje prostore. Enaka usoda je zadela municijo, kjer so vsi uradni arhivi uničeni. Ulica Morelli je razvalina, ali je notranjost hiš popolnoma razdejana, ali pa je strel iz možnarja raztrgal zidovje in vrgel razbita fasada na cesto. Ponavlja se ista slika razdejanja v Gosposki ulici, na Korsu in stranskih ulicah, zlasti tudi na Placuti. Tam je razbit tudi vodnjak. Prebivalstvo je napačno mislilo, da bo sovražnik pošten in ostal je bil velik del prebivalstva v mestu — bežati je začelo, ko je pred poslopjem ognjegasnega društva veliko skupino civilnih delavcev zadela težka granata in jih raztrgala, in ko so na trgu Sv. Antona težke granate pobile več žena in otrok. Novo mesto nastane na razvalinah Gorice, ali njenih dosedanjih mičnosti, krajevnih slik, o teh se bo pripovedovalo, da so bile nekoč, pa jih ni več.

Goriški nadškof dr. Sedej, ki se je mudil na Dunaju, je dospel včeraj v Gradec in se ustavil tam kot gost knezoškofa dr. Schusterja.

Jakob Suligoj, delavec iz Gorice, je vprašal, kje se nahaja njegova žena. Njegov stric mu na njegovo vprašanje v »Slov. N.« odgovarja, da je odšla že meseca maja iz Gorice v Trst k neki prijateljici. Natančnega naslova pa ne ve.

Grof Attems v Boki. Iz Dubrovnika poročajo, da je dospel grof Attems na svojem inspekcijskem potovanju v Boko Kotorsko z avtomobilom v Novi grad, kjer si je ogledal različne dobrodelne naprave ter nadaljeval nato svojo pot.

Kje se nahaja Josip Maraž iz Števerjana na Poveni, mlekar po domače, in Andrej Ciglič tudi iz Števerjana v dolini št. 185, vprašuje Josip Maraž, k. k. Landsturm Wachabt. Bat. 2 Komp., poljska pošta 330.

Prihajajo vprašanja beguncev iz Gorice, ali je poškodovana ta in ona hiša. Na taka vprašanja ne moremo odgovarjati. Iz častniških poročil pa je razvidno, da je uničen ves notranji del mesta in da se uničevanje razteza tudi na predmestja. Današnje poročilo pravi, da so Italijani obstreljevali močno tudi Šempeter. Mogoče je, da so trpele tudi hiše ob ulicah blizu Šempetra.

Za bežalnico našim zmrujučim beguncem!

»Že sedem mesecev tavamo po tujini, daleč od svojega doma! S seboj smo si vzeli le ono obleko, ki smo jo imeli na sebi; le malokdo je bil tako srečen, da si je mogel v naglici pobrati še drugo, ker se veselimo, da smo rešili svoje pete iz italijanskih krempljev. Sedaj pa smo tu vsi razcapani in raztrgani, večina nagi in bosii!«

»Velike muke vsled mraza morajo naši begunci pretrpeti. Razun, če bi mi poslali iz Ljubljane kaj malcega, da po potrebi razdelim med nje.«

To sta dva odlomka iz poročil, ki jih je podpisana dobila ta teden iz begunskega tabora v Bruku, prvega od nekega revnega begunca, drugega od tamošnjega častitega duhovnega voditelja.

Podpisana posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani se v polni meri zaveda vsiljivosti na račun dobrohotne usmiljenosti slovenskih rojakov, v prvi vrsti Kranjcev. A

za sedaj ne vidi druge pomoči, kot nov apel na usmiljena srca vseh Slovencev, da se tem revnim, mraza trepetajočim revežem, goriškim beguncem v barakah, more odpomoči. Z vsem drugim so naši begunci v Bruku še precej preskrbljeni: s stanovanjem, pa tudi s hrano, a tega kar človeku v hudi zimi zmruznjene ude oživi in ogreje, tople obleke, tega jim popolnoma primanjkuje. Vsako pismo, ki ga podpisana dobi iz taborov, se končuje: Vse bi šlo, a zimske obleke ni, zato nujno prosimo hitre pomoči!

Ne bilo bi v namenu podpisane, da bi ta ali oni vsled svoje darežljivosti trpel niti trohice mraza. A nebrojno je število takih družin, ki imajo v podstrešju kaj ponošene obleke, s katero ne vedo kam. Z najmanjšim koščkom te obleke izvrši veliko delo usmiljenja oni, ki to ponošeno obleko daruje podpisani, katera takoj odda isto na najbolj potrebno mesto. Kdor pa nima obleke, naj izkaže svojo ljubezen do goriških rojakov z malim darom, da tako vsaj za Božič najbolj potrebnim izmed njimi ogrejemo zmruznjene ude!

Potreba je v teh časih na vseh koncih in krajih velika in siljena. Našim hrabrim vojakom, ki se bijejo za naš dom in našo srečo, moramo skušati to težko borenje lajšati z milimi darovi, revnim vdovam in nesrečnim sirotam padlih celiti grozne dušne in telesne bolečine, a nič manjše podpore niso potrebni oni, ki so bili primorani bežati pred najhujšim sovražnikom naše zemlje, vsi revni in ubožni, brez sredstev in brez obleke!

Novorojenčki in otroci, ti so največji trpini sedaj! Dobesedno bosii in odteli le v lahna krilca in raztrgane hlače so bežali s svojimi nesrečnimi materami iz ljubljene domovine, iz gorkega juga, tja gori na mrzli sever, kjer jim nedolžni udje trepetajo mraza, ki jim pretresa njih nedolžne koščice!

Smatramo ta nedolžna bitja za sirote naše skupne narodne družine, skušamo jim lajšati njih neznošno bol, povzročeno po neizmernem domotožju in ude pretresujočem mrazu. Ustvarimo jim samim in njihovim nesrečnim staršem možnost, da dobe za bližajočo se praznike vsaj senco pojma: blaženi, mirni in srečni božični večer!

Tozadevne darove v oblekah in eventualno v gotovini sprejema podpisana:

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Luka Pintar ✱.

Po dolgem in hudem trpljenju je danes umrl ravnatelj c. kr. študijske knjižnice v Ljubljani gospod Luka Pintar. Pokojnik je bil rodom iz Poljanske doline. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, potem je pa v Gradcu študiral slovansko in klasično filologijo. Služboval je kot profesor na ljubljanski gimnaziji, potem pa prišel na mesto, katero je svoj čas zavzemal Fran Levstik, namreč na mesto skriptorja v študijski knjižnici ter pred več leti postal njen ravnatelj. — Luka Pintar je bil odlični učitelj in tudi odlični vodja velike študijske knjižnice, posebno mnogo zaslug pa si je pridobil na znanstvenem polju. Z njim smo izgubili enega najodličnejših jezikoslovcev, neumornega znanstvenika, čigar spise v »Ljubljanskem Zvonu« so tudi nestrokovnjaki z zanimanjem čitali. Zlasti velike so zasluge Luke Pintarja za razlago slovenskih krajevnih imen. — Blagi pokojnik je bil nad vse postrežljiv ravnatelj študijske knjižnice, pospeševalec vsakega znanstvenega dela in ljubeznjiv družabnik. Zapustil je vdovo in dvoje otrok, hčerko in sina-zdravnika, ki je sedaj na vojnem polju. — Zaslužnemu znanstveniku in pisatelju in vnetemu rodoljubu je zagotovljen trajen in časten spomin!

Dnevne vesti.

— Cesar in vojaški zaslužni križ. Vrhovni zapovednik armade feldmaršal nadvojvoda Friderik je naprosil cesarja, da naj nosi kot vrhovni gospod avstrijske vojske tudi vojaški zaslužni križ 1. razreda. Cesar je tej prošnji ustrelel, poudarja joč v posebnem lastnoročnem pismu, da mu je prošnja feldmaršala Friderika dokaz ganljive vdanosti njegovih vrlih vojakov na severu in na jugu, katerim pošilja cesar svoje pozdrave, zaupajoč v Vsemogočnega, ki nam bo pomagal h konečni zmagi.

— Pohvala brigadirja ljubljanskim domobrancem. Sredi avgusta je ta polk zapustil severno bojišče in odšel v kraje, ki so bližji ožji domovini. Kako hraber in neustrašen je

bil ta polk v boju z Rusi, tega ne pričajo samo hrabrostne svetinje, nego še bolj priča to številka, ki je pa ne kaže navesti. Proti dednemu sovražniku se polk v celoti še ni mogel odlikovati, kajti usojeno mu je, da je razdeljen na več delov. En oddelk je na vrhu, kjer je večni sneg, drugi je na pečinah, tretji v dolini itd. Pri taki razdelitvi pridejo tudi posamezni oddelki v druga področja. Navadno želi vsak vojak, da bi ostal v svoji polkovni zvezi, a sedaj, ko je poteklo že nekaj dni, kar smo bili prideleni (dve stotnji našega polka) tuji brigadi, smo vsi zadovoljni, da se je tako zgodilo in smo dokazali tudi tujim polkom, kaj smo in kaj znamo. Odlični naš brigadir, general..., je izdal posebno dnevno povelje, ko sta dve naši stotnji, ki sta mu bili dodeljeni kot rezerva, odšli od njega nazaj v strelske jarkove. Brigadno povelje se glasi tako-le: »Z obžalovanjem gledam odhod polbatoljona stotnika... iz... planine. Četudi ni bilo usojeno temu pridnemu polbatoljonu stopiti rano ob rami v boj z drugimi četami brigade, tedaj je vendar doprinesel dokaz velikega zvestega in vztrajnega dela. Ta, iz nič ustvarjena zimska prebivališča, za izborna izpeljana pota in pri četi transport živil v postojanke, vse to je delo tega polbatoljona. In sedaj, ko odhajata ti dve kompaniji v drugi odsek, da bosta tam uvrščeni zopet v fronto, jima izrekam svojo zahvalo in priznanje v imenu Najvišje službe in jima želim iz vsega srca vojaško srečo. Na svidenje!«

— **Odlikovan slovenski vojak.** Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil računski podčastnik pri 23. domobranskem polku Rudolf Božič. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda je dobil oficirski sluga pri 4. pešpolku Iv. Blažič; brnasto hrabrostno svetinjo pa so dobili infanteristi 4. domobranskega polka Metod Pignar, Josip Golob in Anton Mernik.

— **Zbliževanje čeških strank.** Politično življenje v čeških deželah je bilo pred vojno jako bujno, pa tudi burno. Boj pa se ni odigral toliko med strankami, zastopajočimi nasprotujoča si kulturna ali gospodarska načela, kakor predvsem med naprednimi strankami. Med tem, ko se je umaknila konzervativna (staro-češka) stranka popolnoma v kroge visokega plemstva in starejše mestne inteligence in si na drugi strani krščansko-socialna, oziroma klerikalna stranka ni mogla pridobiti trdnih tal (le na Moravskem ima precej pristašev, je zavladala v veliki češki politični javnosti, ki se priznava povečini k napredni ideji velika razcepljenost in češke napredne stranke so si bile ponekod tako ostre in velike nasprotnice, da so narodni interesi trpeli očito škodo. Vojna nalaga politikom silno mnogo pripravljalnega dela. Ko nastane mir, bo normalno politično življenje zopet pričelo, toda okolnosti bodo v marsikaterem oziru drugačne, treba bo nove orientacije in novega dela in važno bo, da postane narodna politika čim bolj ednolutna. Zato se pojavljajo v čeških listih že precej časa razprave raznih odličnih čeških politikov, ki razmotrivajo potrebo in možnosti ednotnega češkega narodnega programa, v katerega okviru naj bi se razvilo strankarsko delovanje in naj bi zlasti omogočil skupni nastop čeških strank v dunajskem parlamentu. V principu so se izjavili reprezentanti skoraj vseh čeških strank za ustanovitev takega češkega bloka, in posebno važno je, da so tudi češki socialni demokrati pripravljeni stopiti v narodnih vprašanjih v zvezo z ostalimi češkimi strankami. Konkretnega se seveda še ni izvršilo ničesar, saj je politično življenje sedaj popolnoma zamrlo. Važno pa je, da so nekateri odlični češki politiki, med njimi bivši minister Fiedler kot zastopnik mladoduhov, poslanec Švehla kot zastopnik agrarcev, in socialni demokratični poslanec Dr. Šmeral pridno na delu za ustanovitev »češkega bloka«. Težkoče njihovega dela so seveda velike. Program češkega bloka naj bo prikojen realnim razmeram in v tem oziru bo treba odstraniti tudi nekatere tradicionalne principe in historične ideje češke politike. Vsaj tako je razvideti iz raznih razprav v čeških listih.

— **V ogrskem državnem zboru** se začne danes razprava o proračunskem provizoriju in se pričakuje, da bodo pri tej priliki velike in važne debate. O zunanji politiki bo govoril baje grof Andrássy in mu bo ministrski predsednik grof Tisza takoj odgovoril.

— **Hrvat in novi grb monarhije.** Klub hrvatskih delegatov v budimpeštanskem parlamentu je imel v soboto večurno sejo, v kateri je sklenil, poslati ministrskemu predsedniku deputacijo v zadevi novega grba monarhije. Kakor znano, se na novem

takozvanem malem skupnem grbu ne nahaja grb Hrvatske.

— **Iz ruskega vjetništva piše** nadporočnik St. Širca 22. oktobra: »Nahajam se v Ufi (gubernijsko mesto ob vzhodni južnega Urala; op. ur.) s še 80 častniki-tovariši, stanujem v leseni hiši. Ob 7. uri moram vstati, potem mi skuha sluga zajutrek. Od 8. do 10. se sprehajam po dvorišču, nato pa grem zopet v svojo sobo, kjer čakam na kosilo, ki ga kuhajo naši slugi. Popoldan čitam, igram, nato pa zopet na dvorišče ali pa eno uro na travnik poleg naše hiše. Do večerje igramo patience, risemo, pišemo, ob 7. uri nam pripravijo sluge večerjo in ob 9. moramo biti že v postelji. Mesta skoraj prav nič ne poznam, ker ne smemo ven. V Ufi živi zelo mnogo Tatarjev, ulice povečini niso tlakovane, hiše so ponajveč lesene. Mesto šteje 100.000 prebivalcev, toda z našimi enako velikimi mesti je ne smete primerjati. — Rad bi se bil naučil ruski, pa ne sme nobeden učitelj k nam in brez konverzacije gre težko. Toliko pa znam, da čitam ruske liste. — Upam, da pridemo kmalu domov, kajti trajno ne prenesemo takega življenja... Tu imamo že sneg in mraz.« Pismo je ruska cenzura zelo razmrcarila.

— **Iz ruskega vjetništva.** Rezervna poročnika cand. iur. Karel Turk iz Novega mesta in cand. ing. Anton Kadunc iz Ljubljane, sta se odpeljala z drugimi vjetniki vred iz Kainska v Sibiriji s parnikom 1000 kilometrov južneje v mesto Semipalatinsk (centralna Azija).

— **Vojnega posojila** se je do konca novembra 1915 podpisalo na ljubljanskih ljudskih šolah od učiteljstva in učencev, oziroma njih staršev 238.573 kron 69 vinarjev. Te številke povedo več kakor cele knjige!

— **Več gospodičen iz trgovskih krogov** se je odločilo, darovati svojim kolegom v bojni črti vsaka po svoji moči novoletno darilo. Malemu odboru se povabijo tem potom tudi druge cenjene kolegije, kajti dolžnost naša je, pomagati onim, ki se za nas bore, medtem ko zastopamo me v kolikor toliko njih prejšnja mesta. Prosimo tudi gg. trgovce, kdor ima prazen prostor, da bi ga dal na razpolago za nabiranje blaga. Denarne pošiljave sprejema in izkazuje upravništvo Slovenskega Naroda. Pozivljamo obenem rodbine naših trgovskih pomočnikov, da nam javijo imena svojcev, ki se nahajajo na bojiščih. Naslov za priglasitev bomo objavili v kasnejšem času.

— **Božična darila za vojake.** Na ljubljanskih mestnih ljudskih šolah se je nabralo 4879 zavojčkov z različnimi božičnimi darili za vojaštvo. Za tukajšnje razmere naravnost občudovanja vredna požrtvovalnost. Naj bi skromni darovi naše mladine bili v razvedrilo in bodrilo našim hrabrim četam na braniku domovine!

— **»Rdeči križ«.** Gospod kavarar Anton Toner je v Ljubljani, je daroval »Rdečemu križu« 100 kron. — Gospodu darovalcu najboljša hvala za izdatno darilo.

— **Zakaj je premalo živili?** To je vprašanje, ki se zdaj pretresa v različnih časopisih in tudi na gotovih zborovanjih, ki se tod in tam vrše. Odgovor ni težak. Prvi vzrok je ta, da je večina avstrijskih kmetovalcev še na precej nizki stopnji in ne zna kmetovanja tako, kakor ga znajo na pr. na Češkem, na Nemškem ali na Danskem. Naša država je sicer predvsem kmetijska država in ima več kakor dovolj dobre zemlje, da bi lahko dosti več pridelala, kakor rabimo, a neurejenost in starokopitnost, neizvežbanost in nepodučenost kmetovalca je kriva, da še za lastne potrebe dosti ne pridelamo in smo celo v mirnih časih morali kmetijske pridelke uvažati iz drugih držav. Odkar je vojna, tudi ni zadosti ljudi na razpolago, da bi kmetijska in gospodarska dela opravljali in vsled tega se je vsake stvari še manj pridelalo, kakor v mirnih letih. Končno je pa uvaževati, da je bila Galicija dolgo časa v rokah sovražnika in to se zdaj bridko čuti. Galicija je pridelala skoro polovico vse pšenice, kar smo je imeli v Avstriji in pošiljala je le na Dunaj 60 odstotkov vsega mesa, kar ga porabi to mesto. Sočivje je prišlo na Dunaj skoro izključno iz Galicije. Iz Italije in iz Indije smo dobivali riž, žito in sočivje iz Rusije. Vsled vojne je ustavljen ves uvoz in to se seveda tudi čuti.

— **Pomanjkanje moke v Ljubljani.** Ljubljana je navezana na dovoz ogrske moke. Vsled ustavljenega prometa po ogrskih železnica je zadnji čas dovoz moke malone popolnoma izostal. Kakor se na mero-dajnem mestu poroča, je vendarle pričakovati v najkrajšem času ogr-

ske moke. Mestna občina je ima naročene za okroglo en milijon kron. — Ljudje naj torej potrpe, ker se ni ba-ti, da bi moke sploh zmanjkalo.

— **Dobivanje svinjine in masti z Ogrskega.** Uradno se razglša: Namernavne kontrole na ogrskih izvoznih postajah in zlasti vse omejitve prometa pri izvozu živih prašičev z Ogrskega na sedmih izvoznih postajah, se opuste. Ostane samo dolžnost, da se naznani ogrskemu poljedelskemu ministrstvu, da so bile pošiljave odposlane in dolžnost, naznani avstrijskemu poljedelskemu ministrstvu, da so bili prašiči na avstrijskih postajah izvagonirani.

— **Prodaja brejih krav.** Vojaška uprava prodaja nekaj sto brejih krav in tudi nekaj takih, ki so pravkar storile, in sicer po prejšnji maksimalni ceni, t. j. po 1 K 80 v kilogram žive teže. Kdor hoče eno ali več teh krav kupiti, naj se nemudoma zglopi potem svojega županstva ali pa ustmeno ali pismeno naravnost pri deželni odboru v Ljubljani. Krave se bodo oddajale v Ljubljani in bo svojočasno vsakemu zgla-silcu prijavljeno kdaj in kje. Če bo z Gorenjskega ali Dolenjskega pri-glašenih dovolj kupcev, se utegnejo te krave oddajati tudi na kaki železniški postaji v središču tega pokra-jin. Notranji lahko dobe nekaj teh krav v Postojni ter se morejo za nje zglositi vsak dan pri intenciji 5. etapnega poveljstva v Postojni.

— **Z Viča nam poročajo:** V Rožni dolini trgovci nimajo ne moke, ne zdraba. Glede moke je županstvo na Viču poslalo trgovce v Ljubljano, glede zdraba in koruzne moke pa menda sploh ni nič preskrbljenega. Okrajno glavarstvo pravi, da v tej zadevi nima ničesar opraviti. Kako bo sedaj z aprovizacijo Rožne doline? Tudi otrobov ni dobiti od pristojnih krogov, tako da so ljudje prisiljeni prav neekonomično klati prašiče in zmanjševati svojo perutnino.

— **Begunci s Primorskega.** C. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani razglša vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 18. novembra 1915, št. 31.805 sledeče: Begunci iz južnih dežel, to so osebe, ki so vsled vojnih dogodkov, bodisi prostovoljno ali po oblastveni zahtevi, svoje bivališče na Primorskem zapustile, morajo, kakor je bilo že razglašeno, ako nimajo zadostnih sredstev za preživljanje, Kranjsko, posebno pa ljubljanski policijski okoliš zapustiti in v begunski tabor Wagner pri Lipnici odpotovati. Begunci pa, ki razpolagajo z zadostnimi sredstvi, morajo izrecno prositi za dovoljenje, da smejo v Ljubljani, ali v občinah Zg. Siska, Vič in Moste prebivati in sicer se morejo dotične na c. in kr. 5. armadno etapno poveljstvo naslovljene prošnje uložiti pri c. kr. policijskemu ravnanstvu v Ljubljani. Tozadevne prošnje morajo vsebovati: ime in priimek, rojstni kraj, in starost, pristojno občino, od kod in kdaj se je moral vsled vojnih dogodkov izseliti, sedajno bivališče, (kraj, ulica, hiš. št.) poklic, opravilo, oziroma kje je uslužben, premoženjske razmere mesečni zaslužek ali dohodki, stan, (poročen, samski, vdovljen) pri poročenih, kje se nahaja soproj. Prošnji je priložiti moralno izpovednico pristojnega primorskega okrajnega glavarstva ozi. policijskega ravnanstva, vojaški dolžnosti podvrženi morajo priložiti tudi dokaz, da so tej dolžnosti zadostili. Prošnje morajo biti vtemeljene in se smejo tikati samo onih oseb, ki žive s prositeljem v skupnem gospodarstvu, in ki spadajo k njegovi družini. Za uradnike in slugi primorskih oblastij in uradov, ki sedaj v Ljubljani uradujejo, kakor tudi železniške uradnike in uslužbence, se lahko napravi namesto posameznih prošni, od strani oblasti, zaveda ali podjetja se z nam, v katerega se mora razum dotičnega uslužbenca, tudi vse z njim skupno živeče osebe in službeništvo vpisati. Ti sezname morajo vsebovati iste točke kakor preje omenjene prošnje. Begunci v Ljubljani prebivajoči, ki še niso v smislu tega predpisa prošnje za prebivanje v Ljubljani vložili, naj takoj zapustijo ljubljanski policijski okoliš, ali pa naj vložijo tukaj navedenim predpisom odgovarjajočo prošnjo za prebivanje v Ljubljani.

— **Uspeh nabiranja volnenine in kavčuga** je uprav velikanski, kajti nabralo se je 20.838 kilogramov različnega blaga, s katerim se je napolnilo skoro pet vagonov. Prišlo tretjino je bilo kavčuga, dve dobri tretjini pa volnenine in sličnih tkanin. Nabiranje je torej imelo nad vse pričakovanje sijajen uspeh.

— **Kuratorji zavoda za pospeševanje obrti** je imel 20. t. m. plenarno sejo v zborovalnici mestnega magistrata, ki so se jo udeležili zastopnik ministrstva za javna dela, dvorni svetnik V. Haas, deželnega odbora dr. V. Pečan ter drugi člani kuratorija. O važnejših točkah seje se nam sporoča sledeče: Predsednik Ivan

Kregar da splošen pregled zavodovega delovanja za časa vojske. Zavodu so začasno prideleni uslužilci državne obrtne šole g. Ivan Tavčar in učiteljica g. Marija Vehar. Zavod je kot poseben poslovni oddelk ustanovil konfekcijsko centralo za vojaške dobave, ki posreduje vojaške dobave krojačem in šiviljam na Kranjskem. V delo oddaja vojaške obleke, za koje dobavlja potrebno biago montur - depot v Göttingu, oziroma dunajski urad za pospeševanje obrti. Jamstvo za to blago je prevzel deželni odbor kranjski ter za ljubljansko obrtništvo mestna občina ljubljanska. — Da je zamogel zavod sprejeti izplačevati zaslužke, je prevzel deželni odbor garancijo za kontokorent od 20.000 K. Na zaslužkih za delo oddano rotom konfekcijske centrale se je še izplačalo 82.321 kron 44 vin., ki bodo narasli do konca leta za vse dobave, ki jih ima zavodova konfekcijska centrala izvršiti na 170.000 K. — Ker je za časa vojske čipkarska industrija v Idriji in okolici skoraj popolnoma propadla, je zavod organiziral pletenje zimskih jopic, pri čemur ima sedaj okoli 500 pletic zaslužek, največ od teh v Idriji, Zirihi ter še nekaterih drugih krajih na Kranjskem. Razen tega je zavod posredoval tudi večjo množino dela za šivilje, ki se ga je največ izvršilo v Ljubljani, nekaj pa tudi po deželi. Pri tem je zavod vpošteval tudi goriške begunce, ki so v mnogih slučajih dobili na ta način edini zaslužek. Te vojaške dobave organizirati v tako večji meri je bilo mogoče le na ta način, da je zavod spremenil svoje uradne prostore v strojno pri-krojevalnico, v kateri se prirezuje blago in natančno prirezano izdaja v delo. Zavodova knjižnica je morala vsled pomanjkanja prostora prenehati poslovati. — V celoti se je porabilo okoli 400.000 m blaga v približni vrednosti 1.000.000 K. Ker zavod ni iskal pri teh dobavah lastnega dobička, je bilo mogoče izplačevati dokaj večje konfekcijske cene, kakor so sicer v navadi tako, da zamore zaslužiti šivilja povprečno 4 K do 5 K in krojač 5 K do 7 K na dan. Zavod je sicer moral premagati marsikatero oviro, a danes pa cela organizacija popolnoma v redu posluje. To deo zavodovo je posebno za to pomembno, ker se je preskrbel obrtništvo ravno v teh hudih časih zaslužek. Zavod je po možnosti vršil svojo nalogo tudi nasproti domači obrti. Lončarjem v okolici Komende je izposloval dobavo stekline (glazure), za ribniško domačo lesno obrt pa dobavo cepilnega lesa po znižanih cenah. Poročilo predsednika se je vze-lo z odobravanjem na znanje. Uveritelji seinih zapisnikov so zapisnike odobrili. Mesto odsotnega blagajnika, ki se omeji na splošne podatke. Ravnatelj poda še detajlirana pojasnila o vojaških dobavah, nakar se sprejme proračun za leto 1916 v istem obsegu, kakor za tekoče leto. — Sklene se podpisati iz prebitka rezerv od vojaških dobav 1000 K vojnega posojila, za božičnico sirotam padlih vojakov znesek 500 K ter za brambrni ščit v železu v Ljubljani znesek 100 kron. Po razgovoru in sklenanju o nekaterih internih zavodovih osebnih zadevah zaključil predsednik sejo ob 12. uri popoldne.

— **Svarilo pred kupci v inozemstvu.** V zadnjem času se množe slučaj, da prosijo občine in organizacije dovoljenja za uvoz riža in masti pri ministrstvu za notranje zadeve, katere blago pri privatnih tvrdkah loco Švica kupijo in deloma plačajo. Opozarja se, da je sedaj popolnoma izključeno, dobiti taka izvozna dovolila; radi tega se svari delati kupčijske sklepe za inozemsko blago, za katero ni izvoznega dovoljenja. Obljubam, da se bodo izvozna dovolila naknadno izposlovala, ni verjeti. Kupno pogodbo in oferte je samo loco tuzemske postaje skleniti, in to le tedaj, če je kupčija za uvoz nedvomljiva in če se dogovori plačilo še le po dokazanem uvozu v tuzemstvo.

— **Promocija.** Na dunajskem vseučilišču je bil promoviran doktorjem filozofije kemik g. Salvi Jenčič, sin g. deželnoosodnega svetnika Alojzija Jenčiča v Ljubljani. — Čestitamo!

— **Iz ljudskošolske službe.** Bivša učiteljica na privatni osemazredni dekliški šoli v Mekinah Cecilija Stele je imenovana za provizorično učiteljico v Tujcah. — Za suplentinjo v Metliki je imenovana Marija Breznik, ker je odšel učitelj Leopold Morela v vojaško službo. — Za suplentinjo v Žužemberku je imenovana Julija Bantan, v Ložicah pa kandidatinja Josipina Blumauer.

— **Umrla je v Novem mestu** gospa Marija Tomažič, vdova višjega poštnega kontrolorja. N. v. m. p!

— **Umrl je v Cerknici pri Rakeku** gosp. Leopold Sveti, bivši meščan, gostilničar in posestnik v

Kamniku, oče g. Frana Sveti, vodje trgovca A. Schuster v Ljubljani, v 81. letu starosti. Pokojnik je bil zvest pristajač narodno-napredne stranke. Prizadetim rodbinam naše srčno sožalje!

— **Kurlozium.** Dne 4. t. m. je povila žena nekega posestnika v Jeličnem vrhu nad Idrijo dečka, ki ima dve usti, dva nosa in štiri oči, čelo eno. Drugače normalno razviti deček se nahaja v tukajšnji deželni bolnici. Krstili so ga za Nikolaja.

— **Koncert v Kranju.** Piše se nam iz Kranja: Takšnega užitka in uspeha polnega koncerta, ki ga nam je prideril dne 2. t. m. naš g. okrajni sodnik Oskar Dev v prid božičnici našini v Kranju nahajajočim se vojakom ranjenem, Kranj še ni videl. Ljudski dom je bil svečano preoblečen, spremenjen v bujni gaj cipres in palm, izmed katerih se je spoštljivo dvigal cesarski kip. Ko je zaorila mogočna cesarska pesem iz odra, se je vse občinstvo, ki je do zadnjega kotečka dvorano napolnilo, raz sedežev dvignilo. Sledile so vesele in prigrčne vojaške pesmi, ki so zao-kvirile spored. Moški zbor, v to svrhu sestavljen, jih je predaval blagoglasno in z iskrenim občutkom. Z občutkom in jasnim, lepo donečim tenorjem nam je zapel gosp. Leopold Kovčič pesmice dr. Kreka, Parme in Pavšiča, seveda je »Pogodba« najbolj ugajala. Trije gospodje zdravnik so nam predavali posamezne stavke II. in III. Bethovnovskega tria na godalah s skrbno šolano tehniko, finim razumevanjem. Družestna gospica Olga Rakovc je globoko občuteno deklamirala S. Gregorčiča pesmi »Dekletova molitev« in »Odlikovanje«, ki tako živo in sedanjno bojno viro vrežeta. Zariše večera je bil nastop koncertne pevke gospe Mire Costaperaria. V tretje je ta lepa umetnica posvetila v Kranju milino svojega glasu dobrodušnim smotrom, a še nikdar ni razvila svojih glasovnih sredstev tako polno in s tako podkupljivim bleškom, kakor to pot. Ko nam je odpela Hildachovo pesem: »Pomlad je tu,« smo čutili pomladno prerjenje, pomladne dihe, in to razpoloženje nas je objemalo do konca predstave in še naprej. Vsi mlajši slovenski glasbeniki so prišli do mala do besede in kako živo, sanjavo, ljubko in strastno je znala njih misli razodevati in povedati! Poslovili smo se od nje z burnim ploskom in srčno željo, da jo v Kranju kmalu zopet pozdravimo. Prireditelj koncerta je lahko zadovoljen s tem prvotnim uspehom, ne samo z umetniškim, temveč tudi v gmotnem oziru, kajti čisti dobiček znaša okrog 630 kron. Med navzočimi smo opazili gg.: okrajnega glavarja Schittiga, dekana Koblerja z duhovščino iz mesta in okolice, g. župana Polaka, podpolkovnika Milavca, polnoštevilno gospode častnike, vojaške zdrav-nike in uradnike, pridružene tukajšnjim vojaškim poveljstvom, deputacije častnikov iz Škofje Loke in mnogo drugih.

— **Iz Jesenic** se nam poroča: Podružnica Rdečega križa je poslala od svojih mesečnih prispevkov naslednja božična darila: 200 K za 10 čajnih kotličev z nadpisom: »Dar podružnice Rdečega križa, Jesenice«; 100 kron za darove vojakom na južno-zapadnem bojišču v roke vojnemu ministrstvu, vojnookrbovalni zaklad, Dunaj; 100 K istemu za vojake na severnem bojišču; 100 K za cigarete, cigare in tobak za bolnico v Podmeltu; 100 K za cigarete in tobak za bolnico v Boh. Bistrici; torej skupaj 600 K; nadalje večjo množino čaja, ruma in sladkorja imenovanimi bolnicam.

— **Himen.** V Gradcu se je poročila dne 25. novembra gospodična Kristina Kolenc iz Novega mesta z gospodom Ivanom Lenarčičem, c. kr. poštnim praktikantom, sedaj rezervnim poročnikom na Dunaju.

— **Umrl je v Zagrebu** v visoki starosti 94. let odlični meščan in trgovec Franjo Sollar. Pokojnik se je svoj čas živo udeleževal ilirskega gibanja in je pripadal Gajevemu krogu. Z njim je legel v grob pač zadnji ilirec.

— **Nov gospodarski mesečnik** prične pod imenom »Jadro« izhajati z novim letom v Sarajevu. List bo ilustriran in posvečen predvsem pomorskim interesom.

— **Marija Carmi-Vollmöller v kinu »Ideal«.** Danes se bo predvajal tretji film Carmijeve serije »Spin ob zadnjo prikazen«. Fantastična tragedija v petih dejanjih. V tem filmu se mora poudariti, da so tudi ostale vloge v najboljših rokah in da je krasno insceniranje. — »Kaj takega pride od kaj takega...« Posrečena veselegra z Herbert Paulmüllerjem, v glavni vlogi. Ta spored se bo predvajal od danes do četrta 9. decembra. — Mladini ni primerno.

— **Zgubljeni reči,** priiglašene c. kr. pol. ravnanstvu, 1 črna denarnica z 4 K, 1 rjava torbica z 24 K, 1 črna denarnica z 80 K, 1 knjižica z 132 K

v bankovcih 1 zelena torbica z 22 K, 1 črna rokavica z 8-12 K, 1 črna torbica z 30 do 35 K, 1 zlata verižna zapetnica, 1 zlat prstan z modrim kamnom, 1 črna torbica z 5 K, 1 rdečkasta denarnica z 80 K, 3 bankovci po 2 K, 1 črna denarnica in zlat prstan, 1 rjava denarnica z 17-76 K, 1 zlat prstan z briljantom, 1 črna možka pelerina.

Najdene stvari, ki jih je dobiti pri c. kr. pol. ravnateljstvu, 1 perjanica 1 črna denarnica z 2 K, 1 zelenkasta torbica z 3-72 K, 1 bankovec za 20 K, 1 bankovec za 10 K, 1 črna denarnica z 44 h, 1 črna denarnica z 3-82 K, 1 črna denarnica z 13-90 K, 1 dolg rjav dežni plašč, 1 bankovec za 20 K, 1 ovitek medenine.

Na ljubljanskem kolodvoru je bil zgubljen ali pa pomotoma odnesen zavoj s knjigami. Dotičnika se prosi, da te knjige odda v trgovini g. M. Gerberja v Ljubljani, Kongresni trg.

Književnost.

— **Učiteljski ročni zapisnik za šolsko leto 1915/16,** ki ga je sestavil L. Jelenič, je izšel tudi letos v založbi »Učiteljske tiskarne«. Zapisnik ima običajno vsebino in stane brez kataloga vezan 1 K 20 vin., s katalogom za 100 učencev 1 K 40 vin. in za 150 učencev 1 K 60 vin.

Razne stvari.

* **Plače nemškega vojaštva.** V vojnem odseku nemškega državnega zbora je bil podan predlog, naj se vojakom začne s 1. januarjem 1916 zvišajo plače za 50 odstotkov.

* **Zasedeno sovražno ozemlje.** Od centralnih držav zasedeno sovražno ozemlje obsega že 470.000 štirjaskih kilometrov z okroglo 33 milijonov prebivalci.

* **Število srbskih vjetnikov** je naraslo, kakor poroča »Berliner Zeitung« iz Sofije, na 160.000. Zavezniški so vzeli Srbom tudi vso artillerijo.

* **Izdelovanje malega peciva** je bilo sedaj tudi na Ogrskem prepovedano. Do zadnjega časa so jedli na Ogrskem še vedno rogljičke in žemlje.

* **Za novega predsednika švicarskega Narodnega sveta** (zbornice poslanec) je bil izvoljen dosedanj podpredsednik Eugener (naprednjak), za predsednika stanovskega zbora (senata) pa stanovski svetnik Python, pristaš katoliško-konzervativne stranke.

* **Senzacionalna aretacija.** V Amsterdamu je bil 4. t. m. aretovan urednik Schröder, ki je v listu »Telegraf« očital vladi, da pod krinko nevtralnosti preskrbuje Nemčijo z najvažnejšimi potrebščinami. Ta članek obsega kršenje § 100. nizozemskega kazenskega zakona, govorečega o varstvu nevtralnosti. Najvišja kazen je šest let ječe.

* **Legija smrti.** Pariški listi poročajo znova o legiji srbskih žen in deklet, ki so izgubile v vojni svoje moške ali očete ter sklenile, vstopiti kot posebna »legija smrti« v armado. Poveljnica te ženske čete, ki je oblečena in oborožena kakor ostala srbska pehota, je vdova po poročniku Marinkoviču, ki je padel pri Šabcu.

* **Koliko stane na Francoskem reklama za vojno posojilo.** »L'Ouvrier« prinaša razkritja o zneskih, ki jih je izdala francoska vlada za reklamne članke za novo posojilo. Glasom teh razkritij je dobilo časopisje potomo pariške »Société Générale des Annonces« najmanj 50 milijonov frankov, torej vsak list kakih 7500 frankov. Poslanec Besnard bo tozadevno interpeliral finančnega ministra Ribota v zbornici.

* **Živila iz Romunije.** V Bukarešti so bili poslani posebni delegatje iz Avstro-Ogrske in iz Nemčije, da se dogovore z romunsko centralo za živila glede nakupa pšenice, koruze, ječmena in ovsa. Poroča se, da se je sklenil dogovor, po katerem da Romunija za sedaj 50.000 vagonov omejenega blaga. Od teh 50.000 vagonov odpade na pšenico 20.000, koruzo 10.000, ječmen 7500, oves 5000, grah 2500 in fižol 5000 vagonov.

* **Strah stoletne milijonarke.** V Zempelburgu pri Draždanah na Nemškem je sedaj umrla 102 leti stara vdova, ki je bila najbogatejša oseba celega okraja. Samo na obrehtih od svojega premoženja je imela letnih 150.000 mark dohodkov. Vzlic svojemu bogastvu pa si je žena domišljala, da s svojimi dohodki ne more izhajati. Prebivalci Zempelburga so jo po vrsti vabili na kosilo; seveda so potem sorodniki skrivaj plačali stroške tega rednega pogostenja.

* **Pomanjkanje papirja v Italiji.** »Giornale d'Italia« zahteva od Vlade nujno pomoč, ker sicer za približno tri tedne ne bo mogel izhajati noben list več, ker bo zmanjkalo papirja. Italijanske tovarne papirja ne do-

bivajo potrebnih surovin, ker manjka železnih izdelkov, tako, da ni mogoče izdelovati papirja. Neka tovarna je potrebovala za dovoz surovin 200 vagonov, dobila pa jih je komaj 15 po 20 dneh. Omenjeni list vprašuje vlado, kaj poreče k temu, ako listi ne bodo več izhajali.

* **Morilec grofa Potockega aretiran.** »Dziennik Poznański« poroča iz Amsterdama: Morilec galskega namestnika grofa Andreja Potockega, Mirosława Siczynskega, ki se je mudil po svojem begu iz ječe v Stanislavovu v Ameriki, so sedaj na Ellis Islandu aretirali. Na podlagi pogodbe z Zedinjenimi državami ga čaka deportacija v Avstrijo. Z obeh strani so bili že storjeni uvodni koraki diplomacije in Avstrija je glasom poročila istega lista že protestirala proti podelitvi ameriškega državljanstva Siczynskemu.

* **Vojno tetoviranje na Angleškem.** Običaj tetoviranja se je na Angleškem od sedaj v splošnem omejil na mornarje in zločince, vojna pa mu je odprla novo polje. Zlasti žene se dajo kaj rade iz patriotizma tetovirati. Vrežati si dajo grbe in znake na bojišču stoječih polkov v kožo, seveda zlasti onih polkov, s katerimi jih vežejo osebni stiki. V Londonu imajo specialista za tetoviranje, dr. Southa, ki je zlasti priljubljen v boljših krogih. Sedaj ima dosti dela z ženami, ki hočejo biti patriotsko tetovirane.

* **Bivši poslanec obtožen zaradi izsiljenja.** Bivši državni poslanec Adolf Wedral je bil na dunajskem zapadnem kolodvoru nastavljen kot pisar. Koncem leta 1914. je bila izdana odredba, da pisarji ne bodo več dobivali posebnega plačila za delo ob nedeljah, ko so sicer prosti. Uslužbenci so ugovarjali in zahtevali, naj se odredba prekliče. Ker se to ni zgodilo, je Wedral pisal železniškemu svetniku Kobornu pismo, v katerem mu je grozil, da izda posebno brošuro proti njemu. To pismo je dalo povod, da je bil Wedral obtožen zaradi izsiljevanja, a je bil oproščen.

* **Ogrska tovarna topov.** Ogrska vlada zahteva od državnega zbora, naj ji dovoli 13 milijonov kron za daljnjo izpopolnitev tovarne topov, ki se nahaja v Giuru. Svetovna vojna je, kakor pač naravno, izrabila tudi mnogo topov in bo v prihodnjih letih treba skrbeti za nadomestilo. Vrh tega je vojna tudi pokazala, da igrajo poleg osebnih sposobnosti vojaštva prav topovi največjo vlogo. Kaliber in dalekosežnost topov sta posebne važnosti. To so spoznale vse države in ker se bodo gotovo potrudile, da v tem oziru izboljšajo svoje topništvo, bo seveda tudi Avstro-Ogrska storila kar je treba. Z ozirom na potrebno dalekosežnost topov, se napravi na Ogrskem tudi primerno strelišče. Vsega skupaj bo potrebno 40 milijonov kron, a za sedaj bo dala država le 13 milijonov, ostalih 27 milijonov pa se bo dobilo s povišanjem delniške glavnice.

* **Djakova.** Mesto Djakova, ki so je zasedli Bolgari, leži kakih 30 km severozapadno Prizrena, ob reki Kremi, pritoku Belega Drina. V normalnih časih je štela Djakova okrog 24.000 prebivalcev, večinoma Albancev, katoliške in muslimanske vere. Albanska plemena, ki žive v okolici Djakove, so najbolj divja ter so igrala v raznih vstajah za turških časov odlično vlogo. Tudi Srbom so dali djakovski Albanci v balkanski vojni mnogo opravka. V londonski konferenci veleposlanikov je igrala Djakova odlično vlogo, naša diplomacija se je trudila ohraniti mesto Albaniji, pa je končno privolila, da je nekako v zameno za Skader pripadlo Črni gori. V ostalem je Djakovo tipično, zanemarjeno balkansko gorsko mesto brez vsake kulture.

* **Obsojeni goljufi.** Berolin, 6. decembra. Po tri tedne trajajoči razpravi proti Arturju Jakobiju in tovaršem zaradi goljufije pri dajativah za avstro-ogrsko armado, je deželno sodišče pozno popoldne izreklo sledečo obsodo: Artur Jakobij, lastnik tovarne čevljev, je obsojen na pet let in dva meseca ječe, izgubo državljanstvih pravic; Karel Kohn, lastnik firme Mandelbaum & Co. v Monakovem je bil obsojen na pet let in šest mesecev ječe in pet let izgube državljanstvih pravic; trgovec Ernest Schmidt iz Mariendorfa je bil obsojen na poltrugo leto ječe; skladiščar Wolfgang Urban iz Monakovega na štiri mesece; skladiščar Franc Epple na tri mesece, dočim je bil potnik Josip Kohn iz Monakovega oproščen. Sodba poudarja, da so obtoženci goljufali avstro-ogrsko vojno upravo in se je pri odmeri kazni upoštevalo, da se bori Nemčija s svojo zaveznicavo Avstro-Ogrsko za samostojnost in svobodo.

* **Nadškof Kohn.** Dne 3. t. m. je na svojem gradu pri Mariboru umrl bivši olomuški nadškof dr. Teodor Kohn. Za nadškofa je bil izvoljen 8.

novembra 1892. Ko je takratni ministrski predsednik dovipni grof Taaffe dobil v parlament brzojavko, da je dr. Teodor Kohn izvoljen za nadškofa, je vzkliznil: »Kohn? Lepa reč! No, upam, da je mož vsaj krščen!« Zidovsko pokoljenje je bilo za nadškofa velika ovira. Ko je bil Kohn še kanonik, je pokazal, da je v denarnih stvareh jako izveden, in ker je nadškof grof Fürstenberg zapravil ogromno mnogo premoženja olomuškega kapitlja, je bilo treba po njegovi smrti postaviti na njegovo mesto moža, ki se razume na denarne stvari. Tako je postal Kohn nadškof. Zavzemal je to mesto 12 let. V teh letih je imel neprestane pravde posebno z različnimi kmeti. Zlasti mnogo prahu je vzbudila nadškofova pravda proti kmetu Dabjaku, ki je bil obdolžen, da je posekal dve smreki, ki sta bili baje last nadškofije. Kmet se ni dal ugnati in je po osem let trajajočem boju zmagal. S tem je bilo nadškofovo stališče omajano. A šele dve leti pozneje je Kohn odstopil. Dne 12. marca 1912. se je odpovedal in že dva dni pozneje je papež njegovo odpoved sprejel. Sodi se, da je olomuški kapitelj sam zahteval, naj se Kohn umakne. Kohn se je preselil na svoj grad nad Mariborom. A s tem še ni bilo vse končano. Njegov naslednik, nadškof dr. Bauer, je zahteval, naj dr. Kohn vrne olomuški nadškofiji dva milijona kron, češ, da je za toliko oškodoval nadškofijsko premoženje. Pogajanja so trajala nekaj let. Končno je dr. Bauer znižal svoje zahteve in dr. Kohn je plačal. Maščeval se je za to s posebno štiri dele obsežajočo knjigo, ki je izšla 1. 1913. v Gradcu. Nadškof dr. Bauer je umrl pred nekaj dnevi; sedaj mu je sledil v večnost tudi dr. Kohn.

3235. U VI. 1286/15-2.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper

Ivano Brglez,

rojenega leta 1876 v Utiku, na Dobrovo pristojnega, r. k. omoženo, posestnika ženo v Utiku št. 16, radi prestopka po § 14 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženke Ivane Brglez po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Ivana Brglez je kriva, da je dne 15. novembra 1915 na Glinah izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči, namreč za 1 liter mleka po 28 h, očitno čezmerno cene in je s tem zakrivila prestopok draženja po § 14 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. ter se radi tega obsodi po § 14 citirane cesarske naredbi z uporabo §§ 266, 260 k. z. na 24 ur zapor, poostrenega s postenjem in na 20 kron denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na nadaljnjih 48 ur zapor ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov, in se izreče, da se bode sodba v smislu § 19 cit. naredbi po pravomočnosti objavila na stroške obtoženke v obeh slovenskih dnevnikih.

Izrek o stroških temelji na določbi § 389 k. p. r.

Ljubljana, 23. novembra 1915.

Nagode, m. p.

3236. U VI. 1285/15-2.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper

Franciško Kožuh,

rojeno 10. novembra 1879 v Čenčjici, pristojno v Zgornjo Šiško, r. k., vdovo, posestnico v Zgornji Šiški št. 33, radi prestopka po § 14 ces. naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženke Franciške Kožuh, po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Franciška Kožuh je kriva, da je dne 25. oktobra 1915 v Sp. Šiški izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči, namreč za zeljnate glave, od katerih je 1 tehtala 1 kg 5 dkg, po 22 h, očitno čezmerno cene in je s tem zakrivila prestopok draženja po § 14 ces. naredbi z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. ter se radi tega obsodi po § 14 citirane cesarske naredbi z uporabo §§ 266, 260 k. z. na 24 ur v zapor, poostrenega s postenjem in na 20 kron denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na nadaljnjih 48 ur zapor ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Nadalje se izreče v smislu § 19 cit. cesarske naredbi, da se bode sodba po pravomočnosti objavila na stroške obtoženke v obeh slovenskih dnevnikih.

Izrek o stroških temelji na določbi § 389 k. p. r.

Ljubljana, 23. novembra 1915.

Nagode, m. p.

3237. U 198/15/11.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Vipavi je o obtožbi opravitelja drž. pravdišča zoper Jakoba Fajdiga zavolje prestopka po § 14 ces. odredbe z dne 7.8. 1915 št. 228 drž. zak. v navzočnosti opravitelja drž. pravdišča nam. Alojzija Crnigoja, prostega obtoženca Jakoba Fajdiga, po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, da se uporabi zakon, razsodila takole:

Jakob Fajdiga, roj. 27.4. 1858 v Hraščah, kat. vere, oženjen trgovec v Vipavi, nekaznovan

je kriv,

da je kot trgovec dne 20.9. 1915 v Vipavi zahteval od Franceta Počkaja za par čevljev, kupljenih za 40 K, sprva kupnine 56 K, ki jo je potem znižal na 53 K in s tem zahteval, izrabljaje izredne razmere, združene z vojnim stanjem, da čevlje, kot neobhodno potrebno reč, očitno čezmerno ceno, storil je s tem prest. po § 14 ces. odredbe z dne 7.8. 1915 št. 228 drž. zak. in

se obsodi

po § 14 cit. ces. odredbe z uporabe § 261 k. z. na 300 K globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 10 dni zapor in po § 389 k. p. r. v povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

V Vipavi, dne 16. novembra 1915.

Kozina, l. r.

3255. U VI. 1007/15-4.

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodišče v Ljubljani, odd. VI., je o obtožbi opravitelja državnega pravdišča zoper Janeza Kocjančiča, leta 1865 v Studencu rojenega, v Marijo Devico v Polju pristojnega, kat., vdova, posestnika v Studencu št. 29, nekaznovanega, zavoljo prestopka draženja po § 14/1 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 drž. zak. št. 228 v navzočnosti c. kr. avskultanta dr. Pavlina kot javnega obtožitelja in obtoženca gore-njega po danes dognani glavni razpravi, po predlogu javnega obtožitelja na uporabo zakona, razsodilo tako:

Janez Kocjančič je kriv, da je v drugi polovici meseca avgusta 1915 v Studencu, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnim stanjem za neobhodno potrebno reč, namreč krompir, očitno čezmerno ceno, namreč za 1 cent več kakor 14 K — zahteval: zakrivil je s tem prestopok draženja po § 14/1 cesarske naredbi z dne 7. avgusta 1915 drž. zak. št. 228 ter se po tem šu z uporabo § 266 k. z. obsodil v štiri dni zapor in 30 K — globe, v slučaju neiztirljivosti te globe v nadaljnih tri dni zapor in po § 389 k. p. r. v stroške kazenskega postopanja in izvršitve kazni.

Ljubljana, 5. oktobra 1915.

Nagode, m. p.

Darila.

— **Božičnica na bojnem polju:** Pri c. kr. deželni vladi so došli dose-daj naslednji zneski za božična darila za vojake na bojišču. Tvrda Benedikt & dr. v Ljubljani za darila za naše vrle vojake na južnem bojišču 50 K. Gospa Marija Prašnikar, polkovnikova soproga v Ljubljani 20 K. Gospod Peter Spazzapan 10 K. Gosp. Hans Gerstner, koncertni vodja filharmoničnega društva 10 K. Gosp. Franc Kurant, nadstražnik v Ljubljani 5 K. Gospod Lukas Pestator, vojaški računski svetnik 10 K. Gospod šolski svetnik Fridrik Žakelj v Ljubljani 5 K. G. Toni Peternell 20 K. Gospod okrajni šolski nadzornik Fr. Lavtižar v Ljubljani 5 K. Gospa baronica Rozalija Codelli-Tauferer za vojake 3. kora na bojišču 20 K. G. prof. dr. Josip Marinko v Mavčicah 10 K. Gospa Pavlina Žizkovsky 10 K. Delniška družba jeklenih izdelkov v Beli peči 500 K. Gospod Peter Sterk, trgovec v Ljubljani 50 K. G. Janko Dežman, eksposit v Harijah, darila »Marijskih žen« za ranjence 25 K 70 v. G. baron in baronica Lichtenberg v Hablah pri Trzinu 100 K. Gospa Selma Terdina 10 K. Gospod profesor H. Podkrajšek za pešpolk št. 17., mesto nagrobnega venca za umrlega prijatelja Ferd. Stegnerja 10 K. Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko 200 K. Gospod Viljem Pfeifer v Krškem podaril dva zlata prstana. Gospod dekan Hoernigmann na Vrhniki 57 K 54 vin. Župni urad Stara Oselca 25 K. Gospod dr. Jos. Dolenc, profesor teologije v Ljubljani 20 K. Župni urad Trnovo v Ljubljani za vojake 3. kora 23 K. Trgovska tvrda Jos. Bruss v Logatcu 100 K. Rekonvalescentni zavod Zagorje za vojake na južnem bo-

jišču 100 K. Društvo svete Marte za vojake na južnem bojišču 30 K. Vodstvo pomožne šole v Oselicah 5 K. Zbirka c. in kr. vojaške cenzure 125 kron 50 v. Občinski urad v Metliki za vojake na italijanskem bojišču 286 K 57 v. Gospod Anton Tonejc, kavar-nar Europa v Ljubljani za božična darila 50 K; nadalje iz nabiralnika nekega štabnega zdravnika stalnega gosta kavarne Evropa za čajni kotel na južnem bojišču 40 K. Gospa Annie Bihlmeier, soproga finančnega tajnika za južno armado 5 K. Gospa Antonija Kaučič pri Sv. Jurju ob južni železnici za vojake 3. kora 10 K. Župni urad v Velesovem pri Cerkljah 78 K. Župni urad v Ajdovcu pri Žužemperku 10 K. Mestni magistrat v Ljubljani s št. 17.660 z dne 27. februarja 1915. Zbirka družbe »nemških dam za vojne namene« 8480 K. Zbirka družbe »slovenskih naprednih dam« 7024 K 92 v. Mestna občina v Ljubljani, prispevek 2000 K. Zbirka mestnega magistrata glasom za namka 226 K, skupaj 17.730 kron 82 vin. Župni urad v Rogu 5 K. Šolsko vodstvo v Velikem trnu 36 K. Poštni urad v Toplicah pri Rudolfo- vemu 30 K. Poštni urad v Stopičah pri Rudolfovu 40 K. Poštni urad v Sv. Mihaelu pri Rudolfovu 20 K. Šolsko vodstvo v Nadanjem selu 3 K. Gosp. profesor teologije dr. Jos. Janežič 5 kron. Gospa Helena Suyer za spomin po njenem umrlem očetu 300 K. Župni urad Struge pri Dobrepoljah 19 K 39 vin. Občinski urad Sv. Katarina pri Trzinu 43 K. Magistrat v Ljubljani II. zaznamek zbirke »družbe nemških dam za vojne namene« 285 K. Deželni odbor v Ljubljani št. 17.391 z dne 29. novembra 1915 darila glasom za namka 6936 K. Gospod Nikolaj vitez pl. Gutmannsthal 100 K. Županstvo Veliki Gaber 62 K. Župni urad Rad-doljica 40 K. Župni urad Polica za vojake 17. in 27. pešpolka 16 K 37 v. Gosp. grof in grofica Rudolf Choris-sky 50 K. Gospa Ivana Rebek 10 K in Krainz-Spazzapan 10 K mesto nagrobnega venca za umrlo gospo Amalijo Schaffer, za vojake na južnem bojišču 20 K.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za božičnico sirotam padlih kranjskih junakov: G. dvorni svetnik Dobida v Ljubljani, 10 K.

Za bednega slovenskega pisatelja: Gosp. dvorni svetnik Dobida v Ljubljani, 10 K.

Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. decembra: Atanas Mas-sanyi, pešec, 38 let, v mestni vojaški bolnišnici za silo, Pokopališka cesta št. 19.

Dne 3. decembra: Josip Krause, poddesetnik; Velimir Relija, honved; Fran Rapič, črnovojniški pešec, vsi trije v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču. — Peter Zubel, pešec; Juri Felsnik, topničar; Juri Drexler, črnovojniški poddesetnik; Nikolaj Dropuljič, korporal, vsi štirje v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Flora Nrziha, honved, v rezervni vojaški bolnišnici v Marija-nišču.

Dne 4. decembra: Karel Lebe-ničnik, dninar, hiralec, 56 let, Ra-deckega cesta 9. — Marija Jesih, posestnikova žena, 78 let, Hradeckega vas 62. — Nikolaj Jasprica, domo-branski pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču. — Josip Podlaj, črnovojniški četovodja, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 5. decembra: Lucija Peter-nel, mestna uboga, 55 let, Japljeva ulica 2. — Marjeta Žen, služkinja, 32 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici

Dne 1. decembra: Blaž Burnik, dninar, 35 let.

Dne 3. decembra: Ivan Juvan, občinski uboječ, 62 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečno avstrijskega rdečega krila	Mesečni ob- rok za vsak posredek 100 denarjev
1 srečno ogrskega rdečega krila	
1 srečno hrvatskega rdečega krila	
1 dobilni list 3/4 zeml. sreč iz leta 1880	
1 dobilni list 4/4 ogrsk. hip. sreč iz l. 1884	

12 tiskanih vsake leto, glavni dobilni 630.000 K.

dobite igralno pravico do

dobitkov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastonj!

Pojavnica in igralni načrt pošljite brezplačno

Srečkovno zastopstvo L. Ljubljana.

Iskorne se je obneslo na vo-
jake v vojski in sploh na vsa-
kega kot najbolje

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihti,
lumbago, prsti, vratu in bolesti
v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment capitel
compot.

Nadom-
estilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 140, 2.—.

Dobiva se v lekarnah ali
direktno

v Dr. Richter-ja lekarni
„Pri silem levu“.

Praga, L., Elisabethova cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

Zahvala.

Povodom britke izgube svojega
iskrenoljubljenega brata, gospoda

Josipa Bodleja

izrekam tem potom vsemu cenj.
osobju v obrtni šoli, kakor tudi sl.
vojaštvu za oskrbo in spremstvo
rajnkega presrčno zahvalo.

Ilirska Bistrica 7./12. 1915.

Oroslav Bodlej
brat.

3252

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

372

Sprejme se

dober konjski hlapec

ob dobri plači, stanovanju in kurjavi.

Sprejme se tudi

navadna ženska

z majhnimi dohodki, za negovanje cvetlic
na neki grad. Prosto stanovanje, kurjava in
del polja.

Naslov: **A. C. Tauzher, Ljubljana, Du-
najska cesta.**

3248

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Drallea „**NERIL**“, ki daje
sivim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kito, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Prodajalka

izurjena v trafiki 3247

se takej sprejme.

Vpraša se Pod Trančo št. 2/III.

Export

žepnih električnih

svetiljk in baterij

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21/23.

— Trgovci velik popust. —

Prima svinjsko mast

sveže scvrto, zajamčeno čisto, okoli 4-5 kg
v poštni škatli franko za 40 K prodaja
Buchwald, Bogazentgyörgy. Cenovnik
zastoji. 3251

Internacionalna špedicijska pisarna

BIX & CO.,

Dunaj V., Kettenbrückeng. 5. Telefon 4181.

ima za komisijsko prodajo
na Dunaju v zalogi

150 zabojev veloprime čaja Cey-
lon in Orange Pekoe,

400 sodov prima grozdja Alme-
ria,

1 vagon prima holandskih sla-
nisov 700/750, škotski zavoj.

200 zabojev kakao v škafih, ho-
landske znamke kakor Bena-

dorp, Kwatta, in druge,

500 zabojev rosin Malaga (Roy-
aux) v 1/1 in 1/2 zabojih.

Veliki prostori v lastnih skladiščih za
vskladiščenje.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče in stric, gospod

Leopold Svetic

bivši gostilničar in posestnik v Kamniku,

včeraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 81. letu,
udano in mirno preminul.

Pogreb draga pokojnika se bo vršil jutri v sredo dne 8. decembra

t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Cerknici št. 37 na ondoto farno

pokopališče.

Bodi mu ljub spomin!

Cerknica pri Rakeku, dne 7. decembra 1915.

Žalujejo rodbine

Svetic, Strmole, Gostiša.

Brez posebnega obvestila. 3253

!! Kostanjev les !!

vsake vrste se kupi po visokih cenah.

Ozira se le na pismene ponudbe, ki jih je poslati na upr. „Sl. Nar.“

Legenda „Kjer je ljubezen, tam
je Bog“ v filmu.

Cudovito krasni prizori!

Cudovito krasni prizori!

Spoznanje.

Legenda po Tolstojevih motivih v 3 dejanjih.

Po splošni sodbi je to kinematografsko mojstrsko delo!

Angel Mihael je spoznal, kaj je
v človeku, kaj je ljudem skrito
in kaj ljudi ohranja žive.

3254

V glavni vlogi Lo Vallis.

Galerija prednikov.

Izvrstna veseloliga v 2 dejanjih.

Samo v

„Kino Central“

v deželni gledališču.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni sopro-
g in oče, gospod

profesor

LUKA PINTAR

c. kr. ravnatelj študijske knjižnice

po dolgotrajnem, silnem trpljenju danes zjutraj, 7. decembra, previden s sv. zakramenti za umirajoče,
mirno izdihnil svojo dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši 9. decembra ob 3. in pol uri popoldan iz hiše žalosti,
Francovo nabrežje 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice čitajo se v stolni cerkvi.

LJUBLJANA, dne 7. decembra 1915.

3259

Dr. med. Ivan Pintar

tačas na severovzh. bojišču, sin.

Marija Pintar roj. Koblica

soproga.

Mira Pintar

hči.

Po želji pokojnika se venci hvaležno odklanjajo.

OTZIMA DRAMHO

Ljubljana

Dunajska cesta št. 12

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.—

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kupim celo garnituro

ali več foteljev. 3246
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Kupi se takoj
po najvišji ceni, — vsako množino

Jesenovega lesa
Ia, bodisi okrogel (še stoječ) ali deske.
Orehovega lesa
I, II, III. vrste, vsake mere,
Domačega, kostanjevega lesa
vsake vrste. — Sprejmejo se
zastopniki.

Pismene ali ustmene ponudbe, prosto
vagon, je pošiljati tvrdki:

J. Pogačnik,
Ljubljana, Marije Terezije c. 13 (Kolizej).

št. 18.129.

3258

Razglas.

Prevažanje premoga z južnega in obeh državnih kolodvorov
v centralo mestne elektrarne, k vodovodni zajemalnici v Klečah, v
mestne šole in druga mestna poslopja za leto 1916, se bodo oddala
ponudbenim putem.

Pismene, propisne kolkovane ponudbe, katerim je priložiti dvesto (200)
kron varščine, naj se vložijo zapечатene v vložni zapisnik mestnega magistrata do

20. decembra 1915.

Na dobro vidnem prostoru zavitka naj se zapiše besedo »ponudba«.

Mestni magistrat v Ljubljani,

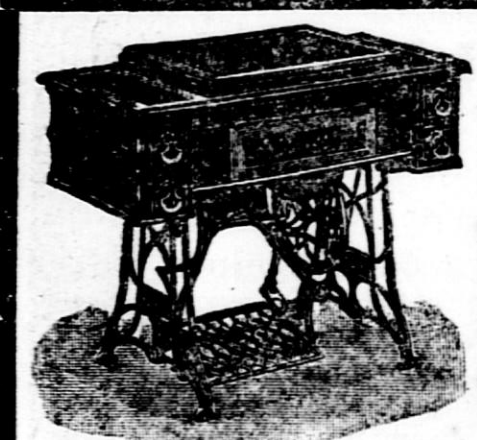
dne 6. decembra 1915.

Posteljno perje in puh

v veliki
: izberi :
in po jako
nizkih
cenah
priporoča
tvrdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Sedaj v vojnem času najbolj hvaležna in praktična
darila za božič in novo leto

so samo
„Gritzner“ in „Afrana“
šivalni stroji

najboljši, dosedaj nedosežni v trpež-
nosti za redbinsko rabo in obrt. :

Prednost: kroglični tek, biserni ubod (Peristich). Pouk
v vezenju brezplačen v hiši. Cenj. občinstvu se rade-
volje razkažejo naši stroji in so v poizkušnjo na raz-
polago, brez da bi se sililo h kupčiji.

Že nad 3 milijone hvaležnih odjemalcev.

Edina tov. zaloga šivalnih strojev in njih delov (za šivalne stroje vseh sistemov).

Josip Petelinc, Ljubljana,
za vodo — blizu frančiškanskega mosta, levo — 3 hiša.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

neznanja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Brančo št. 2.

poleg Govljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

zde lovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na do-
živetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

„SLAVIJA“

... Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Rezervni fond K 71.946.392-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145.150.178-29.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanila daje:
čigar pisarne so v lastni ban-
čni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode ceni takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Izgubil se je črn pudelj

ki sliši na ime »Sapi«.

Pripelje se naj nazaj k Seljaku,
Wolfova ulica št. 8.

Iščem za takojšnji nastop izprašanega

kurjača

(Heizerja) za parni kotel. Ponudbe pod
„Parna žaga 500/3207“ na uprav.
»Slov. Naroda«.

3258

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bra-
davičice, obličnice v 3 dneh brez bolečin
ne izginejo s korenino vred z **Ria bal-
zomom**. Lonček z garancijskim pismom
1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50.
Kemény, Košice (Kassa) I Postfach 12 22,
Ogrska.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodnom 1 krono.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
madio, mil, medicinal. vin, specialit-
et, najfiniših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Realijska cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubli. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Adrija

drogerija in fotomanufaktura

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča veliko zalogo

desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,
Formalinove pastilje, karbolova kis-
lina, karbolovo apno.

Potrebščine za postrežbo

bolnikov in ranjencev,

obvez in gumastega blaga,

konjaka, ruma in čaja.

Aeroform. Fichtlin. Perolin.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo
proti kapavcu (triperju), belemu
toku, črvesnemu in mehurnemu
katarju i. t. d.

GONOKTEIN je upeljan na
česki kliniki dvor, svetnika vseuč.
prof. dr. V. Janovskega. Na praški
nemški kliniki vseuč. prof. dr. K.
Kreibicha. Toplo ga priporočajo:
vseuč. profesor dr. J. Bukovsky,
vseuč. prof. F. Samberger, vseuč.
docent dr. J. Odrščil i. t. d.

Vereinsrekongvaleszen-
tenheim des patriotischen
Hilfvereins vom „Roten
Kreuz“ na Dunaju, šef MU.
dr. F. Barach piše: Pošljite mi
kakor zadnjič Gonokteina.

P. S.: Ne morem si kaj, da
ne bi Vam izrazil svoje pohvalno
mnenje o rezultatih Gonokteina.

MU. dr. Ign. Kanders v
Lincu piše: Naznanjam, da sem
z Vašim preparatom dosegel iz-
vrstne uspehe in da sem z njim
popolnoma zadovoljen.

Dobi se po vseh večjih le-
karnah. — Skatljica K 5.—

Zahtevajte literaturo in prospekt!

Ljubljana: **Lekarna Trnkoczy.**

Zagreb: **Lekarna „Sclavator“ S. Mi-
tošević, Jelačićev trg.**

Split: **Lekarna „K. Gospej Sinjskoj“,
J. Bačan.**

Proizvajal: Farmakološko-kemični la-
boratorij „HERA“, Praga-Vrbovice 552.

Dobavitelji vojnega ministrstva in
Vojno-zdravstvenega zbirališča.

Mlad mož

zmožen več jezikov išče

postranskega zaslužka

kot potnik ali zastopnik.

Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod „Potnik/3240“.

Išče se za takojšnji nastop za
manufakturno trgovino

prodajalka

in
učenka.

Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod „št. 3250“.

3250

Petrolejne sode

sposobne za napolnitev kupuje po najboljših cenah in plačuje naprej.

Jos. Pick, Gradec.

Petrolej, milo, olje, riž, testenine

dobavlja na cele vagone in v delnih pošiljkih in najboljše
kakovosti proti gotovemu denarju naprej, veletrgovina

JOSIP PICK, GRADEC.

PIVO in VINO

dobavlja točno proti gotovini veletrgovina

JOSIP PICK, GRADEC.

K št. 28.

3238

Zakup ribolova.

Dne 13. grudnia 1915 ob 10. uri dopoldne se odda v najem na
daljnih 10 let v nekdanji komendi n. v. r., iste lastni ribolov revir št. 45
Ljubljana - Vevče (Laibach - Josefthal) t. j. Ljubljana od Sv. Petra mostu do
Vevške papirne tovarne z Gruberjevim prekopom od železn. mostu na Kar-
lovski državni cesti do iztoka z nekaterimi dotoki na levem in desnem bregu.
Natančnejši pogoji se zvedo pri dražbi dne 18. grudnia 1915. (Dosedajna
najemnina je znašala letno 368 K.)

Oskrbništvo n. v. r. komende Ljubljana,

v Metliki, dne 2. grudnia 1915.

Najnovejši pisalni stroj

več kakor 400 kron cenejši in opravlja isto delo kakor vsak drug
drugi stroj — v marsikaterem oziru še več.

FR. MULEC, Ljubljana,
poštni predal 131.

3256

Velika božična prodaja!

Kljub naraščajoči draginji splošnega blaga, se bodo radi ogromne zaloge
in konca sezije vsi predmeti prodajali po čudovito nizkih cenah in sicer:

Za dame in deklice. Kostumi v najnovejših barvah in oblikah. Paletoti,
plašči, bluze, krila, gumijevi plašči in vse vrste kožuhovine i. t. d.

Za gospode in dečke. Modne in športne obleke, suknje, črne in bar-
vane, dolge in kratke, kratki rekelci s kožno ali volneno podlogo, mestni
kožuh, hlače, klobuki, čepice i. t. d.

Za vojaštvo. Plašči, bluze, Breeches-hlače, gumijevi plašči, rekelci iz
usnja z kožno ali volneno podlogo, čepice i. t. d.

3257

Ljubljansko prej Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon šteč. 16. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Prodajo se dobro ohranjena
okna, vrata, table za firme iz
trdega lesa, mize, stoli, peči,
postelje, svetilke, pulti, stolaže,
pisalne mize. 3225

Poziv se v Kolizeju vrata šteč. 6.

Učeneč

z dobrimi šolskimi izpričevali, iz po-
štene hiše, zdrav in močan, se
sprejme za takojšnji vstop

v trgovini mešanega blaga
Anton Vodenik, Zalec.

3234

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Osebo izbrane
novosti z Dunaja.

Priporočila: največjo izbero klobukov
za dame in deklice kakor tudi bogato
zalogo šalnih klobukov.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Priznane nizke cene.

Tordka Zaler & Co. v Ljubljani,

Franca Jožela cesta šteč. 5,

kupuje orehe, suhe češnje,
krhlje, suhe hruške, gobe, kašo
oziroma proso. 3105

Ponudbe se prosijo z vzorci in navedbo cen.

Limonova

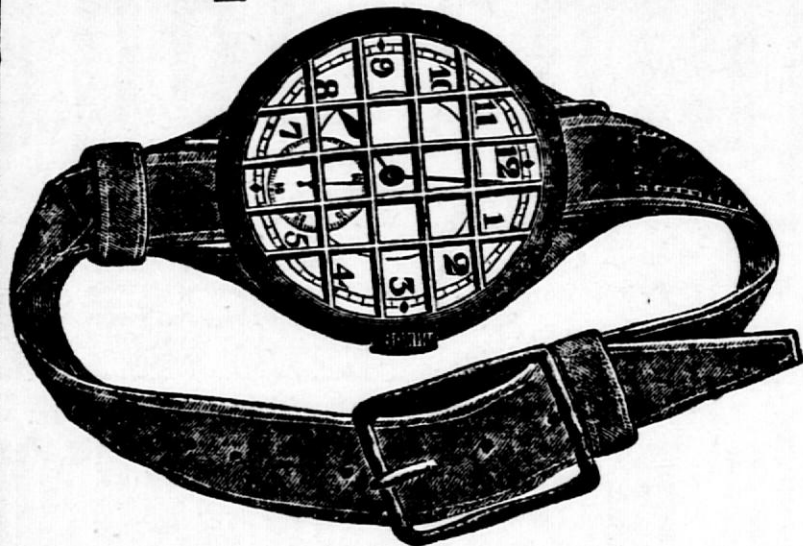
esenca 1 steklenica 1 krono.

Odgovarja 10 limonam. 2196

Lekarna Trnkoczy

Ljubljana, zraven rotovža.

!! Lepa božična darila !!

NOVOST! Zavarovalna
mrežica, katere je pripravna
na vsako uro za na roko
brez vsakega predelovanja,
po nizki ceni a K 1-50 kom.

Lepe zelo trpežne
! vojne ure !

Nadalje priporočam novo
patriotično prilogo s kole-
darjem za leto 1916, katere
se pošilja brezplačno in
poštne prosto.

Za obilni obisk naj-
vjudneje vabim

Ljubljana **F. ČUDEN**, Prešernova ulica št. 1 Ljubljana

delničar švicarskih tovarn „Union“ ur.

J. Zamljen

čevlarski mojster

v Ljubljani, Gradlišče 4

izvršuje vsa čevlarska dela do
najfinejše izvršitve, kakor tudi
prave gorske in telovatske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevli. 129

Damske klobuke

v največji izbiri priporočila

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg šteč. 21.

Popravila najceneje.

2465

Popravila najceneje.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih
domaćih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep
detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike
in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 1499

„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le
zabavi in pouku.

„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, briv-
nica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKA SLIKE“ stanejo četrt leta K 2.50, pol leta K 5.— in celo leto K 10.—.

Naročniki dobe kot nagrado velik ilustrirani koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in
Aškerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj! Novi naročniki
dobe še vse letošnje številke.

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in
poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKA SLIKE“

Ljubljana, Francišanska ulica 10/L.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporočila svoje velike zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, doko-
lenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in
spodnje blače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plaščji, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 282

v hotelu „pri Maliču“

(I. nadstropje)

(nasproti glavni pošti)

se priporočila.

Zaloga angleškega blaga.

Božič

1915!

P. n. občinstvu vjudno naznanjam, da sem osebno nakupil v
prvovrstnih tovarnah različne predmete za

božična darila.

Imam sedaj bogato zalogo juvelov, zlatnine, srebrnine in ur,
dalje raznovrstne vojno-spominske predmete: lastne patentovane
in druge različne spominske prstane in vsakovrstne znake.

Zastopstvo „oficijelnih vojnih kozarcev“.

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.

Velepoštovanjem

LUD. CERNE, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

cilindre
in čepice
Klobuke
v največjih fasonah in v veliki izbiri
priporočila
IVAN SOKLIČ

Velika zaloga najmodnejših slaminov. 130

Pristni Panama-slaminiki od 9 K do 50 K. 130

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. ŠARC lastnica **JADVIGA ŠARC**

Ljubljana

Selenburgova ulica 5

Ljubljana

nudi še priloznost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh
brisačk
brisačev
prtov
prtičev

švicarska vezenina.

odejnih rjuh
blazin
pernatih blazin
pernic
žepnih rut.

Za vojake zimsko perilo:

hlače
jopice
sviterje
rokavice
žilogrejce
šerpe za vrat

nogavice
dokolenice
kolenogrelce
gamaše
snežne avbo
ušesogrelce.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 kron. 2530

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporočila nakup srečk za 1. razred V. a. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 14. in 16. decembra t. l.

Cena za 1/4 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—, 1/3 srečka K 10.—, 1/6 srečka K 5.—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.